

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali oje prostor)
 za enkrat po 2) v
 za dva in večkrat . . . 15, pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostopna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan izv. emši no-delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 163.

Naši sovražniki in mi.

Kadar govorimo o velikih vladavinah, si predstavljamo vse kaj drugega kakor pred 100 leti. Leta 1816. je bila vojnja v Ameriko še smrtonosna in je trajala večkrat cele mesece, ker so vozile le jadrnice. Danes prevozi brzoparnik iz Hamburga ali Bremena v 5.—6. dneh ocean. Z razvojem prometne tehnike se je način življenja evropskih narodov bistveno spremenil. Po navadno se nam zdi, da pijemo kavo, čaj, da nosimo pavlono, da imamo tako oblačila; to pa nam mora prebrskati promet, ki nas redno in trajno veže z Azijo, Severno in Južno Ameriko. Vsled vedno večje hitrosti in delavnosti železnic in parobrodov se svet zmanjšal in velika kraljevstva nastala, katera gospodujejo čez obsežne dele sveta. — Skupno ozemlje velike Britanije meri 30.4 milijonov kvadr. km s prebivalstvom 422.7 milj. Njeno domače ozemlje šteje le 36 milj. ljudi. — Rusija ima 22.3 milj. kvadr. km in 166.1 milj. prebivalstva. — Kako slabotni se zdijo napram veličinam združeni srednjeevropski cesarstvi! Avstro-Ogrska z Bosno in Hercegovino vred ima le 678.15 kvadr. km in 53.4 milj. ljudi. Nemčija pa 540.857 kvadr. km in 65 milijonov prebivalcev. Skupaj imata, naša nemška monarhija 1,217.472 kvadr. km in okroglo 119 milj. ljudi. Če pri-amo te številke, se pokaže, da kranjska obsežnost samoposebi še nikakor ni mogla osigurati prebivalstva, ki bi se ustališča vojne sile zadostovalo za obrambo države. Kolonije Velike Britanije skoraj ne pridejo v poštev za njeno vojno silo. Prebivalstvo Rusije ni povsem enako kultivirano. Zedinjene države ne kažejo v vseh širnih plasteh svojega prebivalstva one omike kakor nemška država in zapadni del naše arhije. To je za razvoj kulture in vojnovo moči odločilno dejstvo. Milijoni neizobraženih Rusov se ne smejo smatrati za toliko vredne, kakor enako številko Nemcev ali Avstrijcev. Kar se nagromadenja ljudi v posameznih državah, je pač treba, če presodimo to po širini raz fizičnega in vojaške stališča, primerno vpoštevati ljudske množice. Toda v vojni so tehnični napredki v oboroženju, organizacija prehrane, kmetij, inženice, ki imajo kulturno podlago mnogo važnejši kakor pa vprašanje množic. Saj imamo v strašni sedanjosti vojni zadosti zgledov za to, da množice bojevnikov samoposebi ne zagotovi zmage. Predočimo si le današnji položaj ruske armade.

To opazovanje nas pripelje do gotovih resnih zaključkov. Visokemu kulturnemu staležu in z njim zvezani skrbni spolnitvi vseh sredstev, ki so potrebna za vzdrževanje ali obnovo fizičnih moči bojevnikov, se imajo srednjeevropske države zahvaliti, da so ostale zmagovalne v boju z dvakrat številnejšimi narodi Velike Britanije, Francije, Belgije, Rusije, Italije in Srbije. — Onemogočenje dovoza živin in važnih tkanin in drugih stvari, katero so naši sovražniki, prelomivši vsako mednarodno pravo, povzročili, je ostalo do zdaj brezuspešno. Posledice: draginjo vseh življenjskih potrebščin morajo naši sovražniki sami nositi, ker je sovražno kupčijsko brodogojstvo vsled živlasti naših in nemških podvodnih čolnov razpostavljeno veliki nevarnosti. Italija mora, kakor znano, štiri in celo osemkrat preplačati normalno ceno za premog in žito. Ne samo mi avstrijska, ogrska in nemška država smo si morali vtisniti konsum, ampak tudi naši sovražniki trpe pomanjkanje.

Posledice te brezmejnne vporabe nasilja, kakor ga je, prelomivši vsako mednarodno pravo, izvajala stara roparska država Velika Britanija, se morajo pokazati tudi v prihodnosti. Onemogoče je, da se med našimi državami in med sovražniki vpostavi tako hitro zopet prejšnji trgovski promet. Morda bo Rusija napravila izjemo. Podla verolomnost Velike Britanije pa mora dobiti svojo kazen. Nemčija bo za nas, ko ležimo geografično za svetovni

promet malo neugodno, stopila na mesto Anglije in nam bo preskrbela iz Amerike bombaža in drugih pridelkov, ker ima veliki kupčijski trg v Bremenu. Nasprotno bomo mi mogli zahtevati prednost v kupčiji z balkanskimi državami. Izvažali smo tja povprečno leta 1909—1910 za 428 milj. kron, 1913—1914 za 552 milj. kron, in ta izvoz se da gotovo še povečati. Turčija, ki obsega 1,800.000 km², torej trikrat toliko kakor Avstro-Ogrska, bo imela brez dvoma v svojih še neodkritih krajih obilo možnosti za produkcijo, ki jih bo kapital naše monarhije utegnil izrabiti, ako se jim na primeren način pride nasproti. Že danes se kaže, da ovire, ki vsled turške vere in njihovih podedovanih običajev nasprotujejo industrijskemu razvoju, ne bodo otežkočile te izrabe. Kaj vse se je izdelovalo po okupaciji v Bosni!

Turčija nam bo dajala brez dvoma bombaža, ovčje volne, bakra, olja v obilni meri. Dalje pride zelo v poštev Balkan kot naš zalagatelj z žvino. Ker nam je ob rastečem prebivalstvu in vsled nezadostne agrarne politike število živine nazadovalo, bi nam srbsko-bulgarsko-turško ozemlje lahko dajalo bogato zalogo za naše rastoče prebivalstvo.

Da presodimo sedanjí položaj, je treba vpoštevati še sledeče: Socijalna sestava in gospodarski blagostan nista enaka v srednjeevropskih državah in pri naših sovražnikih. Začnimo z Italijo. Italija ima malo ali nič premoga, malo žita. V miru je dobivala poceni premog iz Anglije ali Nemčije in žito iz Argentine. Plačevanje teh potrebščin sta Italiji omogočila dva velika vira dohodkov. Sešel sem se pred nekoliko leti s prejšnjim italijanskim ministrskim predsednikom Luzzatijem v Rimu in sem mu čestital na velikem napredku, ki sem ga opazil v Italiji. »Da,« odgovori, »imamo dva velika vira dohodkov iz inozemstva, dohodke iz tujkega prometa in one vsote, ki jih naši izseljenci pošiljajo domov ali pa donašajo.«

Poslednji dohodki se nanašajo na služke spravljanja argentinske žetve v decembru in januarju. Cenil je te zaslužke na 100 milijonov lir. In danes? Časopisi poročajo o pomanjkanju žita v Italiji, ker je Anglija žetev v Argentini pokupila. Premog je dobivala Italija dolgo časa med vojno iz Nemčije. Zdaj mora prosjati za angleški premog in ga osemkrat preplačati. Kako je z Rusijo? Samo gromade ljudi in nič kapitala, milijarde dolga, posebno v Franciji ni nobenega urejenega plodonosnega, narodnega gospodarstva, ki bi omogočilo obrestovanje in vračanje. Francoska varčuje. Ta država se ne sme presojati po mednarodnem središču razkošja v Parizu. Francozi so delavni in varčujejo, da bi jim bilo mogoče umakniti se v letih, v katerih se da življenje še uživati; zato imajo našlašč malo otrok. Število prebivalstva je stoječe ali pa raste zelo počasi. Če pogledamo izgube sedanje vojske, ki jih je Francija do sedaj pretrpela, vidimo, da je to zelo resna stvar za bodočo plodovitost njenega narodnega gospodarstva. K temu je pa še Francija upnik Rusije za več nego 20 milijard. Bo-li Rusija mogla kdaj odplačati? Kar se tiče Velike Britanije, se pri nas navadno ne ve, da ona sploh nima kmetijskega stanu. Kmeti so angleški veleposestniki že v 16. stoletju preganili iz njegovega posestva. 2198 oseb poseduje polovico Velike Britanije in Irlandije. Na Škotskem ima 24 ljudi polovico tamošnje zemlje v roki. Svet, na katerem stoji orjaško mesto London, je deloma last nekaterih rodbin. Angleški kapitalisti dobivajo od ogromnih vrednot, katere so naložili v inozemstvu, vsako leto na stotine milijonov kron. Ljudska množica pa je siromašna. Neka Angležinja mi je dala pred leti spisek, v katerem poudarja dve dejstvi. Prvič množenje delazmožnih revežev, drugič izid preiskave otrok na vseh ljudskih šolah, ki se je vršila na podlagi zakona. Ta je dokazala, da izmed treh milijonov preiskanih otrok samo deset odstotkov ni bilo potrebno takojšnje zdravniške pomoči.

Zdaj vemo, zakaj se je mogla Avstro-Ogrska in Nemčija v boju z večino evropskih narodov tako zmagovalno držati.

Splošna narodna kultura je na naši strani.

Izza laške fronte.

Š. v mesecu februarju 1916.

Zdi se mi kot sanje, ako poletim nazaj v majeve in junijeve dneve preteklega leta, ko smo gledali nešteto gorje beguncev, ki so zapuščali domačo grudo, samo, da rešijo golo življenje pred verolomnim Lahom. — Sanje se mi zdé, ako se sedaj po devetih mesecih vojske z Lahom neposredno za bojno črto otvarjajo ljudske šole.

Precejnevalo se je moč italijanske vojske, zato je marsikdo zapustil dom brez pravega vzroka, ko bi lahko živel še sedaj pri starem ognjišču. — Ljudstvo pa, ki je ostalo doma, se je polagoma privadilo grmenju topov in strahu laške ofenzive, kaj pa, ako ne bi šli mi od tod? S čim bomo tolažili svoje lačne želode, ako ne bomo nič delali, ampak vedno mislili na to, ke-daj nas Lahi preženejo. — In kmet, sicer redek, je vzel svoj pikon ter šel kopat, koso, ter šel kositi, oralo ter začel orati. Ljudje so začeli delati ter v tem pozabili, da živimo v dosegu sovražnih topovskih krogel. Počasi se je vračalo normalno življenje. Delo poljsko je napredovalo, cerkveno življenje po navadi, le pomanjkanje rednega šolskega pouka nam je kalilo zaved, da nismo še varni pred laškim predorom. — Toda nekega lepega dne prisopihala na vaški trg avtomobil in iz njega stopi ekscelencia, poveljnik jako važnega in slavnega odseka v kraški fronti. — Po običajnem pozdravu vpraša ekscelencia, kako je s šolo. — »Zaradi bližine fronte in ker vojaštvo vedno zasede šolsko poslopje, ne moremo imeti šolskega pouka.« — »Bližina fronte in njena nevarnost je moja skrb,« odgovori poveljnik, »šolsko poslopje pa se mora takoj izprazniti in kakor hitro možno začeti z šolskim poukom.« — Ni trajalo tedni dni in okoli šolski svet, zavedajoč se svoje vzvišene naloge, je takoj izpolnil željo Nj. Ekscelence. — In na mladih licih je žarelo vidno veselje, ko so stopali čez prag »veri in omiki«.

A ne samo v, ampak tudi drugod se je otvorila šola na željo gori navedenega gospoda, ki je globoko prepričan neomajani naši zvestobi do oltarja in prestola. — Zato hoče dati narodu bodočnost, a te ni brez šole in izobrazbe. — Koliko smo mi in naša šolska mladina trpeli škode zaradi pomanjkanja šolskega pouka, soidimo iz tega, ko je samo v mali vasi bilo v letu 1915, skoraj 700 sv. obhajil šolske dece (Marijinega vrtca) manj kot prejšnja leta. Posurovelost, nepokornost, trmasto in grdo ponašanje se je vsaki dan bolj očitno kazalo. Šole ni bilo, očetje, ki so otrokom vodniki, so v vojni, matere so premehe in brez avtoritete, duhovnik brez moči in cerkev brez otrok. Nekaj časa tako življenje in dotični rod bi bil izgubljen. Nobena žavba ne bi pomagala, da bi se tak rod spravil na pravo pot.

Z otvoritvijo šole je postal general rešitelj naše mladine.

Kulturne naprave.

Piše in govori se, da vojska vse pokonča in uničuje. Isto da se godi tudi na našem Krasu. Kdor tako govori ali piše, tisti vedoma ali nevedoma laže. Res, da se tu in tam potepta kaka njiva, razdere zid, zlomi kaka trta ali sadni drev, krogla prileti, pa posuje kako hišo, toda ta neznaatna poškodovanja niso niti senca onih gospodarskih in kulturnih naprav, ki jih nosi vojska s seboj. Kras ni še videl takih cest, kot se jih veseli sedaj. Prej se ni hotelo dovoliti niti avtomobilne zveze N.—Š., češ, cesta je prenevarna. Sedaj pa vozita po dva avtomobila in dva tovorna vozova vtrci, a cesta je vedno dovolj varna in široka; seveda jo vedno popravljajo in širijo. Delo, ki je ne bi izvršil tudi najbolj delaven in vpliven poslanec ali pa sto njih, je izvršuje vojska.

Če pogledamo v kraške vasi pred vojsko, vidimo, da se cedi gnoj-nica po cestah in poteh; nesnaga je bila v kaki vasi taka, da se je gabilo človeku. O tem mi je tožil tudi gosp. nadporočnik G.,

znani vinarski nadzornik, a tudi drugi gg. častniki so se o tem pritoževali. Jaz sem pa nekoč nekemu g. okr. glavarju mimogrede omenil, da bi potrebovali tisoče kron, da bi si napravili dostojna — stranišča. To ni morda iz zlobnosti, da bi hotel našemu ljudstvu očitati nesnago, ker je naše ljudstvo v primeri z mnogimi drugimi še naprej v čistoči, toda poudariti hočem s tem, da pri nas ni bilo, kakor bi se spodobilo ljudstvu, ki stopa v odprto areno svetovne zgodovine. Policijsko nadzorstvo in zdravstvo sta bili dve popolnoma zane-marjeni veji javnega blagorja.

A sedaj! Vojaška oblast z ozirom na zdravstveno stanje vojakov zahteva, da vlada povsod največja čistost in snaga. Izginil je gnoj in gnojnica, hiše so se pobelile, stopnice popravile, hodniki in tla izravnali, ograje prenovile. Tu pa tam se je zasadilo kako drevo, ki izpolnjuje očesu tako neprijetno praznoto, tam se je popravil okoli cerkve porušeni zid, posadile smreke, zasadi umetni nasadi, postavili spomeniki ter napravila cela šetališča, kakor n. pr. v Slivnem, kar sliči dunajskemu Pratu. Vse to so delali vojaki pod večjim vodstvom častnikov strokovnjakov. Delo je dala vojska zastoni, le material se je moralo deloma dobaviti. Tu se ni gledalo na vero in na narodnost; vsakdo je delal po svojih močeh v blagor ljudstva in v čast domovine.

Poljsko delo zelo dobro napreduje, seveda v kolikor dopušča vreme in vojna služba. Vreme imamo sedaj naravnost prekrasno, zime in mraza ne poznamo, zvončke smo imeli že za novo leto, a sadno dreve je že marsikje, n. pr. Sesljan, Vižovlje v polnem cvetu. Vreme je tedaj zelo ugodno za obdelovanje polja. Nismo pa povsod enako srečni v delavcih, ki bi bili sposobni za naša poljska dela. So šofelini, ki nimajo niti enega vojaka, veččega v vinogradništvu. Seveda tam zastaja delo, a kmet, ki ima pri nas edini ta dohodek, trpi vsled tega veliko materialno škodo. Seveda se mora pohvaliti dobra volja kakega etapnega komandanta, ki izbira za poljska dela in vinogradništvo sposobne delavce, toda dejansko uspeh največkrat izostane. Mislim, da ne bi bilo neumestno, ako bi se vsaj gospodarje v zaledju pustilo na dopust za en mesec, da obdelajo svoja polja in vinograde v vseh še neizpraznjenih krajih. Tudi z semeni, zlasti vrtnarskimi, nam gre vojaška oblast zelo na roko.

Odkritje spomenika.

Nedelja, dne 31. januarja 1916 bo ostala vsem prebivalcem v Š. globoko v spominu. Slavili smo odkritje spomenika, ki ga je poklonil častniški zbor brigade svojemu cesarju in svoji domovini. Spomenik je postavljen v kotu pri cerkvi, sezidan iz kraškega kamna, ob katerem se vije vedno zeleni bršljan, a na pročelju je vzdign laški šrapnel, znak »ljubezni in zvestobe« naše ljube bivše zaveznice. Ob stenah so posajene smreke, prostor urejen in z nasadi okrašen. Delo je vredno, da si ga vsakdo ogleda.

Točno ob 10. uri prispe poveljnik Eksc., katerega pozdravi s svežim šopkom v rokah šolska deklica. V pozdravu poudarja hvaležnost šolske mladine za otvoritev šole po Nj. Ekscelenci, ki je postal s tem velik dobrotnik in rešitelj naše mladine, kar je v večer spomin gravirano v medeni šrapnelski vazi na glavnem oltarju. Po sv. maši, pri kateri je svirala vojaška godba, je imel Nj. Ekscelencia ob spomeniku vzvišen in navdušen govor na častniški zbor in moštvo. Potem so se mu poklonili župani in zastopniki občin. Županstvo v Š. je Nj. Ekscelenco zaradi tolikih dokazov naklonjenosti in dobrot imenovalo za svojega častnega občana.

Potem, ko je občinstvo navdušeno pozdravilo svojega novega občana, smo se vsedli v avtomobil ter drdrali po prašni cesti čez proti

Cesta proti fronti je naravnost gospodarsko in vojaško neprekosljiva. Nove vojaške sile pa jo še vedno izpopolnjujejo. Vojska nam je prinesla tudi vodo v od, katerega je goriški deželni zbor kljuka! in štukal toliko let, pa ga ne bi še sedaj dobili, ako ga ne bi vojska prinesla s seboj. Koliko prošnja, koliko sitnosti in molodo-

vania bi bilo treba, ako bi hoteli v mirnem času vse to doseči, sedaj pa imamo vse kakor na krožniku. In koliko drugih naprav je že projektiranih in deloma izpeljanih, kar služi sedaj izključno ali vsaj v prvi vrsti vojaškim namenom, kar bo pa ostalo pozneje na razpolago deželi. Koliko stroškov, koliko truda bo ljudstvu s tem prihranjeno. Iz gospodarskega stališča je to nepreglednega pomena.

Bolj ko se bližamo bolj tajinstveno se mi vse dozdeva. Civilistov ni skoraj videti, pač pa povsod le vojaška suknja, tren, barake, konji itd., itd. Opuščenega polja sem videl zelo malo, pač pa, kar ga je, dobro in redno obdelano.

Avtomobil se vstavi v Vas sem poznal še iz mladih nog. To je bila vsa zakajena, neurejena kopica hiš, ki jih je le veter po svoji mili volji spravil skupaj, ne pa človek, razumno bitje. Vasi ne bi bil prepoznal, tako si je izpremenila svoje lice. Kar je bilo ob potu promet ovirujočega, se je podrl: napol razpadli skednji, visoki zidovi, kaka prizidana štala, razpadajoča bajta, vse to se je moralo umakniti redu, lepoti in koristi domovine. O vasi so govorili, da je napol ruševina in žrtev sovražnih granat in naših vojakov. Vse to je gola izmišljotina. Škoda po sovražnih granatah povzročeno so naši vojaki že zdavnaj popravili, a naše vojaštvo skrbi za hiše evakuirancev tako kot za svoj lastni dom. Hiše so večinoma vse lepo popeljene, očiščene, lepo razdeljene. Spodaj hlevi, magacini, pralnice itd., zgoraj spalnice, pisarne itd. Da se ne izgubiš, ti kaže tabla z napisom, kam se imaš obrniti in kje iskati uresničenje svoje želje. Imajo svojo električno in kot rezervo tudi plinarno, res velikomestno. Imajo svojo lastno klavnico in šalamerijo, kjer so na izbiro raznovrstni salami, klobase, žepca, vse izdelki pod vodstvom nekega zelo vladnega g. stotnika iz Budimpešte. »Chi non peccarebbe,« sem si mislil, ko je prinesel okroglolični vahtmajster krožnik te izborne prašičevine z domačim kruhom, kar smo vse zalili še z dobrim plzenskim pivom. Ni čuda, če gospodje in vojaštvo tako lepo izgleda! Uredili so si tudi svojo prašičjerejo. Povsod vlada največji red in najlepša snaga.

Ogledal sem si pa tudi polje. To je nekaj čudovitih lepo urejenega. Izginili so oni s trnjem ograjeni vrtovi, po katerih so brskale kokoši in ki so večinoma služili še za druge namene. Sedaj je vse to en velik vrt, kjer ti poganja že zgodnja solata, radič, čebula, česen, grah in stotero drugo sočivje. Človek bi si ne mislil, da je mogoča tolika izprememba v tej poprej celo od Boga pozabljeni kotlini. Trte so povsod lepo, da umetno povezane, koli vse sam rezano les, polje posejano in obdelano, da ni bilo še nikoli tako. Latniki pred hišami in dvoriščih delajo čast delavcem, a dvorišča so postala, kolikor dovoljujejo vojaški piziri, pravi parki, kjer se vidi tu in tam še kaka dragocena palma. Če pa še povem, da sem obiskal kopališče in na novo zgrajen Kino, ki so ga dali napraviti častniki za moštvo, potem lahko sodiš, da čitaš »Tisoč in eno noč«, ne pa, da se nahajaš še tri kilometre za bojno črto. Tudi meni se zdi vse to nemogoče in ne bi veroval, ako bi čital v »Slovencu« kak takšen dopis, toda, ker sem sam priča tem dejstvom, moram verovati svojim očem.

Kosilo pri Nj. Ekselenci kate-rega se je udeležilo kakih 60 častnikov, ni kazalo posebne vojne stiske. Ljubeznost gospodov, zaupljivost tovarišev, neprisiljena, da skoraj prevelika ponižnost in skromnost Nj. Ekselence vpliva toliko zapiranje v te častniške postave, katerim je poverjena tako težka in odgovornost polna naloga, da se vsi ti gospodje kot dobri otroci zbirajo okoli svojega ljubečega očeta in z gotovostjo svoje stvari gledajo v te samozavestne in odločne oči.

Bodi brez skrbi, domovina, dokler je v takih rokah tvoja usoda.

Nazaj grede me je opozoril g. nadporočnik O., Hrvat od nog do glave, rekoč: »Poglejte tam v onem oknu sv. razpelo! Pravijo, da naši vojaki vse razbijejo in uničijo; le pogledajte, da li je kje kaka šipa razbita, ali vrata ali podobe. Poglejte polja, vinograde, vrtove in potem sodite visokost in kulturno delo našega vojaštva.«

In priznati moram: če je po vseh bojnih odsekih tako lepo vse urejeno, zasluži naša vojska in njeni vodje najvišje spoštovanje in priznanje od prijateljev in sovražnikov.

Fr. Švara, vikar.

AVSTRILSKA UPRAVA V SRBIJI.

Meja med nami in Bolgari je reka Morava od njenega izliva v Donavo; kako daleč gre ta meja, ni mi znano. Celo naše novo osvojeno ozemlje v Srbiji je razdeljeno v 10 okrožij. Sedeži okrožij so ostali isti, kakor za časa srbske vladje. Vsako okrožje sestoji iz nekoliko okrajev, a ti zopet iz nekoliko upravnih občin. Tudi meje okrajev in občin so ostale iste, v kolikor ni izpremenb vsled delitve ozemlja med nami in Bolgari. Edina izjema je z belgrajskim okrožjem in mestno občino Belgrad. Tukaj so vojaški razlogi zahtevali, da se to

okrožje razdeli v dva, v mestni okraj s celim mestom in okoliškimi vasi do gotove črte in v kmečko okrožje.

Upravo v okrožje vodi K. u. K. Kreiskommando. Načeluje tej upravi kot vojaški poveljnik častnik generalnega štaba z namestnikom, tudi častnikom. Prideljen mu je civilni komisar, upravni uradnik kot upravni strokovnjak, nato orožniki, zdravnik, davčni uradnik itd. Okrožno poveljstvo je upravna inštanca prve vrste, čeprav načeljujejo okrajem c. in kr. okrajna poveljstva. Ta okrajna poveljstva so v glavnem takomenovana etapna postajna poveljstva (Etappen-Stations-Kommanden), a njihov delokrog je v prvi vrsti vojaški, da skrbijo skupno z orožništvom za javno varnost. Razen tega so policijska oblast prve vrste in vez med okrožnim poveljstvom in občinami. V strogo upravnih zadevah imajo zelo neznaten delokrog. V glavnem nadzorujejo nad občinami in občinskimi funkcijami, nadzirajo župane, selske starišine, drže »Wochen-Sessions-Rapporte« (to je prevzeto iz hrvatske stare granice) pri katerih odredjujejo kar treba, z eno besedo, sodijo v policijskih delikatih pred zbranimi župani, starišinami, strankami in pričami, poskušajo izgladiti nagodbenim potom privatne sporne zadeve itd.

Z ozirom na to, da je distanca izmed okrožnega poveljstva in občine vendar prevelika, se je morala ustanoviti ena posredovalna oblast. Z druge strani se niso mogli urediti okraji kakor pri nas, ker manjka potrebnega osebja. Zato se je moral najti sledeči izhod: ti okrajni poveljniki so sicer dobri vojaki in častniki, ali niso izučeni upravitelji; zato se jim je mogla dati samo policijska oblast in posredujoče delovanje med okrožjem in občinami in končno delovanje mirovnega sodnika.

Vrhovna upravna oblast v deželi je c. in kr. vojni generalni gouvernement. Generalni guverner je Hrvat podmaršal grof Salis-Seewis, zelo simpatičen in sposoben gospod. Njegov namestnik je šef generalnega štaba podpolkovnik Oton pl. Gelinek, naš bivši vojni ataše v Belgradu. Generalni guvernement se deli v sledeče skupine: 1. vojaška skupina (Militärgruppe) za čisto vojaške stvari (semkaj spadajo tudi železnice in parobrodarstvo); 2. politična skupina s sledečimi pododdelki: politična uprava, policija in zglasevalni urad, uk in bogočastje, orožništvo; 3. gospodarska skupina za trgovino, obrt, poljedelstvo, gozdarstvo, rudarstvo itd. s samostojnim pododdelkom za finance; 4. pravosodna skupina za civilno in kriminalno sodstvo.

Na čelu vsake skupine se nahaja vojak kot poveljnik s potrebnim osebjem in strokovnimi uradniki, od katerih je po eden »der leitende Zivilkommissär«.

Dobro del organizatoričnega dela je že izvršen, tako n. pr. upravni statut, občinski zakon za kmečke občine, občinski red za kmečke občine. Izdeluje se pa statut in poslovni red za občino mesta Belgrad, red za sejme itd.

Pri sestavi vseh teh uredb se drže kolikor je le mogoče srbskih zakonov in predpisov, čeprav se premnoge njihove stvari ne morejo sprejeti. Srbski občinski zakon, potem predpisi glede delokroga srezov in okrožij niso nič drugega kakor dober ali slab posnetek bivšega občinskega zakona in občinskega poslovnega reda za hrv. slav. krajino (Gemeinde-Gesetz in Landgemeinden-Ordnung). Njihova uprava, sodeč po njihovih zakonih je zelo slaba, težka in nespretna, skoz in skoz nadbirokratska.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.

Mrtvi: Inf. Ambrožič Anton, Litija; inf. Arh Franc, Radovljica; inf. Arh Jakob; inf. Aysenek Vinko, Radovljica; inf. 97. pp. Baloh Franc, prideljen 17. pp., Tolmin; inf. Balon Ivan, Istra; inf. Baraga Ivan, Kočevje; inf. Barbarič Anton, Krško; tit. des. Belčijan Rudolf, Kamnik; inf. Benedičič Franc I, Radovljica; inf. Benedik Valentin, Kranj; inf. Bergant Franc, Cerklje; inf. Bergles Maks, Celje; des. 97. pp. Bertosa Franc, prideljen 17. pp.; des. Birk Josip, Litija; inf. Blatnik Franc, Novo mesto; inf. Bogovčič Franc, Krško; inf. Brezovar Franc, Novo mesto; inf. Celčič Anton; inf. Černe Josip, Ljubljana; inf. Cerovšek Josip, Krško; inf. Čučnik Franc, Krško; inf. Debelak Franc, Krško; des. Debeljak Anton, Kranj; inf. Debeljak Franc, Krško; inf. Dornik Ivan, Krško; inf. Držlin Josip, Ljubljanska okolica; inf. Erste Anton, Novo mesto; inf. Eržen Franc, Kranj; inf. 97. pp. Faraguna Marij, prideljen 17. pp.; des. Ferkanec Stefan; inf. 97. pp. Flais Peter, prideljen 17. pp.; inf. Gačnik Ivan, Kočevje; poddes. Gasperin Andrej, Radovljica; inf. Gerbič Franc, Ljubljana; inf. Gerkiš Martin; inf. Germ Ludvik, Kočevje; inf. Glavar Urban, Kočevje; inf. Gliha Alojz, Novo mesto; inf. 97. pp. Gorjan Aleksander, prideljen 17. pp., Gorica; inf. 97. pp. Gorjup Ernest, prideljen 17. pp.; inf. Gradisar Josip, Kočevje; inf. Gradšek Florjan, Celje; inf. Gril Jakob, Kapfenberg; inf. Grm Franc; inf. Grmovšek Ignacij, Litija; inf. Hrvat Josip; inf. Hudolin Josip,

Kočevje; inf. 97. pp. Iskra Franc, prideljen 17. pp.; inf. Jager Martin, Ljubljana; inf. Jamnik Ivan, Kočevje; inf. Jamnik Leopold, Kočevje; inf. Jaroš Karel; inf. Jekoš Anton, Krško; inf. Jelovica Anton; enol. prost. tit. des. Jereb Jakob, Kamnik; inf. Jerreb Josip, Kranj; poddes. Jesenovič Matija, Vrhnik; inf. Jevnikar Josip, Litija; inf. Judež Franc, Moravče; tit. des. Juvan Ivan, Litija; inf. Kalan Ivan, Kranj; inf. Klementič Anton, Črnomelj; inf. Klemenčič Franc, Krško; inf. Klinec Anton, Gorica; inf. Koblišek Ivan, Novo mesto; inf. Koder Franc, Kranj; inf. 97. pp. Kodre Ivan, prideljen 17. pp., Vipava; inf. Kokalj Jakob, Kranj; inf. Kokalj Josip, Kranj; inf. Kolenc Ivan, Litija; tit. poddes. Kosmatin Lovrenc; inf. Kötner Benedikt, Kočevje; inf. Kovič Vinko, Kamnik; inf. 97. pp. Kravos Ivan, prideljen 17. pp.; inf. Križman Anton, Trebnje; inf. Križnik Franc, Litija; tit. poddes. Kržič Franc, Preserje; inf. Kvas Ivan, Kočevje; inf. Kveder Franc, Kamnik; inf. 97. pp. Lahajner Jakob, prideljen 17. pp.; inf. Lakota Alojz, Radovljica; inf. Lampret Ivan, Litija; tit. četovodja Lanz Karel; inf. Lap Anton, Kamnik; inf. Lapuh Mihael, Brežice; inf. 97. pp. Leban Ivan, prideljen 17. pp., Tolmin; inf. Leskovec Franc, Ljubljana; inf. 97. pp. Leskovec Karel, prideljen 17. pp., Postojna; inf. 97. pp. Likar Ivan, prideljen 17. pp., Gorica; inf. Lindi Peter; poddes. Loskar Edvard; inf. Luštrek Pavel, Kranj; inf. Macher Josip, Lipnica; inf. Majzel Josip, Metlika; inf. 97. pp. Makuc Alojz, prideljen 17. pp., Gorica; inf. 97. pp. Maršič Ivan, prideljen 17. pp.; inf. 97. pp. Masten Franc, prideljen 17. pp.; inf. Matjašič Franc, Ljubljana; inf. 97. pp. Matjašič Ivan, prideljen 17. pp., Postojna; inf. Meglič Andrej, Ljubljana; inf. Mikolič Franc, Krško; inf. 97. pp. Mladenčič Anton, prideljen 17. pp.; inf. Mlakar Ivan, Ljubljana; inf. 97. pp. Mlakar Rihard, prideljen 17. pp., Tolmin; tit. des. Močnik Josip; poddes. Modic Alojz, Novo mesto; inf. Možek Stefan, Ljubljanska okolica; inf. 97. pp. Mrhar Franc, prideljen 17. pp., Postojna; inf. 97. pp. Načinovič Josip, prideljen 17. pp.; inf. Novak Franc; inf. 97. pp. Novak Franc, prideljen 17. pp., Postojna; inf. Novak Jakob, Celje; inf. Novak Josip, Krško; inf. Oblak Ludvik, Kočevje; poddes. Obraz Josip; inf. Oražem Franc; inf. Orešnik Anton, Krško; inf. Pavlin Josip, Kranj; inf. 97. pp. Paus Jurij, prideljen 17. pp., Pulj; inf. 97. pp. Pavlič Alojz, prideljen 17. pp.; inf. Pečaver Ivan, Črnomelj; inf. 97. pp. Penko Jakob, prideljen 17. pp., Postojna; inf. 97. pp. Peresa Adam, prideljen 17. pp., Pulj; inf. 97. pp. Perigoj Avgust, prideljen 17. pp.; inf. 97. pp. Petkovšek Josip, prideljen 17. pp., Logatec; inf. Petrič Franc, Ljubljana; inf. 97. pp. Petrucci Alojz, prideljen 17. pp.; inf. Pici Franc, Vrhnik; inf. Pintar Franc, Radovljica; inf. 97. pp. Pintar Josip, prideljen 17. pp., Gorica; inf. Pirce Anton; inf. Pirnat Franc, Kočevje; inf. Povhe Anton, Krško; inf. 97. pp. Podberšek Anton, prideljen 17. pp., Gorica; inf. Podjed Josip; inf. Podrenik Karel, Trbovlje; inf. Pogačnik Anton, Kranj; inf. Pogačnik Josip, Selce; inf. Pogajen Josip, Litija; inf. 97. pp. Poklar Ivan, prideljen 17. pp.; inf. Polajnar Konrad, Velikovec; inf. Prelesnik Anton, Kočevje; inf. 97. pp. Prenc Martin, prideljen 17. pp., Pulj; inf. Priberger L., Pulj; poddes. Prizdig Miroslav, Ljubljana; poddes. Prusnik Anton, Ljubljana; inf. Puhel Ivan, Črnomelj; inf. Rant Peter, Kranj; inf. Ravnikar Franc, Ljubljana; inf. Ravnikar Jurij, Kočevje; inf. Redenšek Anton, Krško; inf. Resnik Ivan; inf. 97. pp. Reven Peter, prideljen 17. pp., Sp. Idrija; inf. Robek Anton; poddes. Rödthel Josip, Kočevje; inf. 97. pp. Šabec Mihael, prideljen 17. pp., Postojna; des. Sajnc Anton, Postojna; inf. Samec Josip, Kočevje; inf. 97. pp. Satkovič Josip, prideljen 17. pp., Reka; inf. Sedlar Franc, Kranj; inf. Seidl Božidar, Ljubljana; inf. Simončič Henrik, Brežice; inf. Šivanc Anton, Litija; inf. Škrlec Martin, Krško; inf. 97. pp. Sloselj Ivan, prideljen 17. pp.; četovodja 97. pp. Smajla Ivan, prideljen 17. pp., Opatija; inf. 97. pp. Smožič Anton, prideljen 17. pp.; inf. Šolar Franc, Radovljica; inf. Zorman Ivan, Maribor; inf. 97. pp. Sošič Karel, prideljen 17. pp., Trst; inf. Sošič Simon, Pulj; inf. Srebrnjak Anton, Novo mesto; inf. 97. pp. Srebrnič Franc, prideljen 17. pp.; inf. Sruc Josip, Krško; inf. Stanovnik Josip, Kranj; inf. Staudacher Anton, Kočevje; des. Stemberger Alojz, Postojna; inf. Štibelj Albin, Kranj; inf. 97. pp. Štok Karmel, prideljen 17. pp., Trst; inf. Stromle Ignacij, Litija; inf. Sušnik Franc; inf. Švab Ivan, Stajersko; inf. Tavčar Ivan, Kranj; inf. Tekavčič Matija, Novo mesto; inf. Tičar Alojz, Krško; inf. Topolovec Anton, Ptuj; inf. Trdina Blaž, Kranj; poddes. Trpinc Ivan, Bled; inf. Turk Ivan, Novo mesto; četovodja 97. pp. Ukmar Ivan, prideljen 17. pp., Trst; inf. Uslakar Alojz, Kranj; poddes. 97. pp. Veljak Franc, prideljen 17. pp., Trst; inf. Verbič Ivan, Litija; inf. Verderber Josip, Kočevje; inf. 97. pp. Vičič Mat., prideljen 17. pp., Cerklja; inf. Vileršek Matej; Ceje; inf. Vidmar Alojz, Krško; inf. Vimpolšek Franc, Brežice; inf. 97. pp. Vitash Anton, prideljen 17. pp.; inf. Vovnik

Jakob, Kranj; inf. Wallner Jurij, Paternion; inf. adnikar Josip, Ljubljana; inf. Zagar Josip, Kočevje; inf. Zagorac Josip, Krško; inf. Zajc Jernej, Ljubljanska okolica; inf. Zajc Ivan, Devica Marija v Polju; inf. Zalar Ivan, Ljubljana; inf. Zalec Ivan, Črnomelj; inf. Zamljen Nikolaj; poddes. Žičkar Ivan; inf. Zima Franc, Radovljica; inf. 97. pp. Zutlion Josip, prideljen 17. pp.; tit. des. Zwerger Ivan.

Novice od mirense Čevljarske zadruge.

Prva slovenska ljudska šola za begunce. V Vrbovcu se je otvorila dne 22. jan. Ljudska šola za otroke delavcev Čevljarske zadruge iz Mirna. Šola obiskuje sedaj okoli 80 otrok, kot učitelj voditelj je nastavljen g. A. Ferlat, učitelj iz Rupe pri Mirnu, veronauk poučuje p. Kerubin Tušek, gvardijan v Nazaretu. — Leseno barako je zgradila Čevljarska zadruga. V kratkem se otvori tam tudi obrtna šola, kakor je bila svojčas v Mirnu.

Čevljarska zadruga je povečala svoj obrat ter nabavila več novih strojev. V zadruzi se izdeluje nad 800 parov čevljev vsak dan; naloženi vozovi usnja in drugih potrebščin in izdelanih čevljev, pričajo o vidnem napredku zadruge, ki se je pod spretnim vodstvom g. Ant. Vuka tako dvignila, da je ena največjih podjetij te stroke v monarhiji.

V Čevljarski zadruzi je zaposlenih nad tristo oseb, v okolici pa živi okoli 800 ljudi iz Mirna, Orehovci, Rupe, Peči, iz Bili in Vrtože, tudi iz Trsta, Sežane, celo z Reke so ljudje tu, in za vse je dobro preskrbljeno: za kruh, živež in zaslužek skrbi zadruga, dušno hrano pa prejemajo verniki pri č. frančiškanih v Nazarju, v župniji Rečica in Mozirje. Na čast vsem se mora priznati, da se moške, žene in dekleta prav vzorno obnašajo, le nekatere fantaline bi bilo prav poslati v bojno črto. Z imenom Čevljarske zadruge se ne strinja grdo ime pijančevanje, ponočevanje, prekletnjevanje in še kaj grdega in umazanega!

Čevljarska zadruga in aprovizacija. Ker nima veliko delavcev v Čevljarski zadruzi svojeve v savinskih dolini, ki bi jim kuhali jedila, ter so nekateri preveč oddaljeni od svojih družin, pokazala se je nujna potreba, da se za vse te delavce napravi lastna kuhinja, v kateri dobiva zajutrek, kosilo in večerjo nad 80 oseb. Da nismo v nadlego domačinom radi moke, žita in drugih potrebščin, imamo lastno prodajalno, kjer se oddaja družinam blago dvakrat v tednu.

Mirenska hranilnica in posojilnica, podporno društvo in bolniška blagajna poslujejo še nadalje uspešno v Čevljarski zadruzi, tudi Katoliško delavsko društvo deluje dobro ter razširja večje število naših dobrih častnikov. Večina članic mirenske dekliske družbe je pri C. z., katere se lepo obnašajo, društvene shode obiskujejo v Nazarju in na Rečici.

Nekaj malčkov so nam rojenice že prinesle, bela žena se je pa tudi že večkrat prikazala, za oklice in poroke bodo pa svoj čas poskrbeli goriški ali štajerski fantje in dekleta.

Znameniti avto Č. z. je prenehal delovati po dvamesečnem napornem delovanju ter čaka, da ga reši iz spanja konec vojske, ki mu prinese nove moči z benzinom.

Začetkom pusta se je pod vodstvom g. dr. Kemperla v Mozirju predstavljala igra »V dolini« v korist Rdečemu križu, ki po svoji vsebini ne vpliva blagodejno v sedanjih resnih časih na mladino. Gospod dr. Kemperle, bivši urednik vrle mariborske »Straže«, navažaje ljudstvo h kreposti in abstinenci, ne pa k takim neslanostim!

Na Italijane.

AVSTRILSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. febr. Uradno:

Topniški boji na primorski in na sednjem delu koroške bojne črte se nadaljujejo. Boji z metalci min in z ročnimi granatami so se razvili tudi v odseku Dobrovske visoke planote. Prepodili smo osmič italijansko poljsko stražo na Javorščku. Predpolje naše nove postojanke v ozemlju Rombona je pokrito s sovražnimi mrličji. Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

Rim, 14. februarja. (K. u.) Včeraj veliko topniških akcij, posebno intenzivno je nastopalo topništvo v odseku ob zgornji Soči, od koder se poroča o premikanju čet o pomnoženem delu sovražnika glede na zgradbo utrdbe in cest.

Rim, 15. februarja. (K. u.) Ob zgornji Soči se je nadaljeval večer; živahno topniški boj. V odsekih Mrzli Vrh in Vedil (Krn) smo uničili sovražne jarko in bivališča. Na višini Podgora so vrgle patrolje, ki so drzno prodirale, veliko bomb proti sovražnim jarkom. Naše topništvo je zasulo na kreski visoki planoti nekaj sovranih jarkov, ko je prepodilo prej brnilce. Sovražni letalci so napadli Brente

nico v Val Lagarina, Schio v Val Leagra in Latisina na ravnini Tagliamento. Škoda je majhna, žrtev male, večinoma civilno prebivalstvo. Obstreljevanje Schia je končal nastop našega letalnega brodoma. Pri Gorici je napadel neki lasten letalec neko sovražno letalo in ga prisilil, da je pobegnil.

Napad na Milan.

Lugano, 16. febr. Milanski listi poročajo v zelo cenzuriranih člankih o zračnem napadu. Vojaško poveljstvo je bilo pravčasno obveščeno, vendar pa general ni naprej sporočil. Mnogo italijanskih letal se je dvignilo, da bi zasledovali sovražnika, vendar je bil njih napad brez uspeha, ker je bila hitrost avstrijskih letal veliko večja kot laških. Okoli 100 šrapnelov je eksplodiralo v zraku, pa niti eden ni zadel.

Lugano. Napad na Milan je vzbudil v Italiji velikansko pozornost, posebno zaradi velike daljave, ki so jo morali preleteti letalci. Četudi vodi črta čez mesta, ki so oborožena z brezštevilnimi obrambnimi topovi, uporablja italijansko časopisje običajno taktiko in se pritožuje, da je bilo napadeno popolnoma neutrujeno mesto in da so postale žrtve le žene in otroci.

Lugano. Italijansko časopisje, posebno milansko, je razljučeno radi zračnega napada na Milan. Pričeli so v Milanu zopet pleniti in uničevati last nemških podanikov.

Lugano. Poletelo je nad Milan 11 letal vrste »Lohner« in »Lloyd«. Italijane smo varali, ker so letela naša letala v neki drugi smeri in so se obrnila pozneje nenadoma med poletom proti Bresciji in proti Milanu. Neko naše letalo je vodil tisti stotnik, ki se je vrnil zadnji iz obleganega Przemysla. On je metal tudi bombe na Schio.

Letalni napad na Ravenna.

Lugano. »Secolo« poroča, da je poškodovana bazilika v Ravenni po neki avstrijski letalni bombi mnogo hujše, kakor se je poročalo prvotno.

Avstrijska pomorska letala metala bombe na Rimini.

Lugano, 16. febr. (K. u.) »Agenzia Stefani« poroča: Avstrijska pomorska letala so vrgla včeraj zjutraj okoli 4. ure nekaj bomb. Ker so streljali obrambni topovi uspešno, so se odstranila letala takoj proti severovzhodu. Škode niso povzročila veliko. Ranjena sta dva civilista.

Angleški častniki na italijanski fronti.

Lugano, 17. februarja. V Turin je došlo 34 angleških ambulantnih avtomobilov in 40 angleških častnikov, ki so se odpeljali na italijansko fronto.

Ministrski svet v Rimu.

Lugano, 16. febr. Včerajšnji ministrski svet je trajal štiri ure. Navzoči so bili vsi ministri. Salandra, Sonnino, Dancio, in Zupelli so poročali o pogajanjih in sklepkih s francoskimi ministri Briandom, Burgeoisom in Thomasom in sicer je Sonnino obširno poročal o sklepu, da se napravi enotnost v vojni akciji, kakor tudi o pogajanjih in sklepkih glede na gospodarska vprašanja ter o konferenci štirispornazuma v Parizu, ki ima namen, da na tem sklepom obliko in praktično uporabo. Konferenca se bo vršila najbrže še ta mesec.

Pariška konferenca.

Lugano, 16. febr. »Secolo« poroča: Vest, da bosta na pariški konferenci zastopala Italijo vojni minister Zupelli in namestnik načelnika generalnega štaba Porro, je neresnična. Sklep italijanske vlade glede na določitev delegatov je odvisen od sporazuma zaveznikov, ki zastopajo stališče, da se morejo konference udeležiti možje, ki so za diplomatske in vojaške akcije direktno osebno odgovorni, torej zunanji minister in načelnik generalnega štaba vsake države.

Nevtralna sodba o francoskem posetu Rima.

Kodanj. (K. u.) O rimskem obisku francoskega ministrskega predsednika izvaja »Extrabladet«: Ko je izbruhnila vojna, je bila Italija še članica trojeve. Ker je napovedala Avstriji vojsko, ko je dolgo čim, je prelomila tako mrzlo zvestobo, postavila, poštenost in vest, da svet kaj takega še ni doživel in je moralo vzbuditi to povsod posebna čustva, kjer še obstoja smisel za moralo. Ako presojamo Briandovo popotovanje s stališča zgodovinskega razvoja od l. 1898 dalje, se moramo zgrajati nad tem, kar se godi na svetu. Italija je doživela z vojsko večjo fiasko, kakor katerikoli druga država. Osrednji velesili se vojskujejo skoraj s celim svetom in pridobivati zmago za zmago, cel svet pa odgovarja z napitnicami in s slavnostnimi pojedinami. To spominja na predpust.

Demonstracija proti Briandju v Rimu.

Curih. Iz Rima brzojavljajo: Ko je zapustil Briand kolodvor, je več ljudi zvižgalo. Nekdo je zaklical: »Tudi ta preliva kri! Tudi ta podaljšuje vojsko.« Čuli so se tudi drugi klici: dedektiv, raztreseni v množici, so poizkušali zama pomiriti demonstrante.

Cadorna v Parizu.

Lugano. »Messagero« poroča, da pričakujejo v Parizu Cadorna.

Nadaljna italijanska društva razpuščena.

Inomost, 16. februarja. Uradni list razglasa razpust naslednjih italijanskih društev: 1. Italijanska ljudska knjižnica, 2. Italijansko dobrodelno društvo, 3. krožek Alessandro Manzoni in 4. krožek Minerva, vsi s sedežem v Inomostu; 5. kolesarsko društvo Brenta s sedežem v Borgu.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. febr. Uradno: Položaj se ni izpremenil. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. febr. (K. u.) Veliki glavni stan: Snežilo je na celi bojni črti. Pripetilo se ni nič važnega.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 14. februarja. Nadaljevalo se je živahno streljanje na obeh straneh. Med Olonom in otokom Dalenom (12 km južnozahodno od Rige) smo dognali, da naše topništvo dobro zadeva. Južnozahodno od Dvinskga je uporabljal sovražnik bombe z dušljivimi plini.

VELIKI NAPAD V MARCU PROTI RUSIJI.

Curih. »Temps« poroča, da prično osrednji velesili napad proti Rusiji sredi marca, a kljub temu se vojska ne odloči na ruskem bojišču. Konec vojske se izsili na zahodnem bojišču; Francija bo morala zopet enkrat nositi glavno breme, posebno ker se že zdaj Nemci močno ojačujejo.

IZJALOVljena RUSKA OFENZIVA.

Rotterdam, 16. februarja. Nek angleški častnik, ki se je vrnil z besarabske fronte, poroča o ponesrečenju ruske ofenzive. Ruski uspehi so neznatni, predor je nemogoč, izgube ogromne.

PREMIKANJE RUSKIH ČET.

Kodanj, 16. febr. (K. u.) »National Tidende« poroča iz Petrograda: Že drugič so ustavili za en teden vse osebni promet na glavni progi in sicer od 23. febr. do 1. marca.

TEHNIKA POZICIJSKEGA BOJA V VZHODNI GALICIJI.

Strelski jarki in zgradbe c. in kr. čet vzhodno od Buczacza kažejo tako popolnost vojne tehnike, da ne dopuščajo nobene primere s primitivnimi, postojankami lanske karpatske zime ter tudi v slučaju ojačenja dosedaj brezuspešnih ruskih prodornih poizkusov zagotavljajo brambi uspeh. Z najbližje železniške postaje dovažajo množične etapne naprave vse možne vojne potrebščine noter v vojni pas. Sistem strelskih jarkov je prilagojen najnovejšim vojnim izkušnjam. Glavni jarek vsebuje dobro kurjene in suhe spalne prostore za posadko in moštvo, telefonske celice, vžidke za strojne puške, minomete, žaromete, stališča za metanje ročnih granat, opazovališča za artilerijo in pehoto. Strelski jarki so skrbno kanalizirani, opremljeni z dobrimi vodnimi črpalnicami in imajo vedno po več izhodov. Razen širokega pasu ovir so globoko v zemljo zgrajene postojanke za naprej potisnjene bojne straže in prisluskovalce. Gričasto ozemlje omogočuje, da leže avstro-ogrske in ruske bojne straže na enaki višini le po 200 korakov narazen.

Ruske postojanke so mnogo slabše urejene. Najsprednejše sestoje le iz odprtih jarkov, ki so na mnogih mestih pod zemljo, iz nizkih podzemeljskih lukenj in iz žičnih ovir, ki se šele zadnji čas očitno ojačujejo. Vsako jutro se more ustanoviti napredek ruskih podkopnih del in spoznati, kdaj bodo docela izvršena.

VESTI IZ TARNOPOLA.

Krakov, 15. febr. »Naprzod« posnema po moskovski »Gazeti Polski« naslednje vesti iz neznatnega dela Galicije, katerega imajo že zasedene Rusi: Tarnopol je križišče petih železniških prog ter šteje v mirnih časih kakih 40.000 prebivalcev. Proti vsem drugačnim vestem treba pibiti, da je ostalo mesto Tarnopol skoraj popolnoma nepoškodovano. Poljski sokolski dom so Rusi spremenili v pravoslavno cerkev. Nepoškodovana so ostala tudi vsa mestna poslopja. Poljska ljudska šola in učiteljske službe kot vojašnici. Ker v vojašnično vstop civilnim osebam ni dovoljen, se ni moglo ustanoviti, da li je v ljudski šoli nastanjena ljudska knjižnica, ki je štela 150.000 zvezkov, še ondi. Ravno tako ni ničesar znanega o usodi podolskega muzeja. Namestu občinskega sveta posluje magistrat, ki mu stoji na čelu bivši državni poslanec Emil vitez pl. Michalowski. Dalje poslujejo: sodišče in državno pravdnštvo, mestna hranilnica in zavarovalnica. Uradni jezik je ruski in poljski.

RAZPUST VARŠAVSKEGA POLJSKEGA NAUČNEGA ODSEKA.

Krakov, 16. februarja. Kakor poroča »Nowa Reforma«, je nemško policijsko ravnatelstvo v Varšavi razpustilo tamonjski poljski naučni oddelek. Nemške oblasti so bile namreč zahtevale, da se iz naučnega odseka meščanskega odbora ustanovi desetčlanski šolski odbor, ki bi odločil o potrebščinah šol in kateremu bi se priznal posvetovalni glas v zadevah notranje uredbe šol. Ker se meščanski odbor s to zadevo nemških oblasti ni strinjal, je bil poljski naučni odsek razpuščen in so podrejena sedaj vsa šolska in izpitna vprašanja neposredno nemškemu policijskemu predsedniku.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. febr. Uradno: Položaj se ni izpremenil. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. febr. (K. u.) Veliki glavni stan: Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Dve tretjini Albanije zasedeni.

Dunaj. »Fremdenblatt« izvaja: Ako odgovarja angleško poročilo o zasedbi Fierija po Bolgarih dejstvom, se nahajati dve tretjini Albanije v rokah zaveznikov, ker morejo Bolgari zasedbi Fiere le, če je v njih rokah tudi Berat. Zasedbi Fieri se mora pripisovati zato velika važnost, ker odreže zvezo na suhem med Dračem in Valono.

Valona se ne more držati.

Curih. »Giornale d'Italia« poroča, da sodi grško časopisje, albanska ekspedicija Italijanov se bo končala ravno tako kakor se je končala srbska ekspedicija Francozov in Angležev, da se namreč umaknejo Italijani iz Valone na grško ozemlje.

Španska in predaja Črnogore.

Haag. Španski zunanji urad objavlja noto o predaji Črnogore. Na željo avstrijske vlade je brzojavil španski veleposlanik na Dunaju v Madrid, če bi posredoval kralj Alfonz za zvezo črnogorskih ministrov, ki jim gre trenutno vlada Črnogore, in med kraljem Nikolajem. Črnogorski ministri, ki so podpisali predajo, so poleg tega prosili, naj jih kralj pooblasti. Španski zunanji minister je izjavil, da je pripravljen za to, a ker uživa kralj Nikolaj svobodno gostoljubnost, je potrebno posredovanje francoske vlade. Zunanji minister Burian je temu priredil, nakar so se izročili spisi francoskemu ministrstvu.

Budimpešta. »Esti Ujsag« poroča iz Milana: »Secolo« poroča: Črnogorskim ministrom je naročeno naj sklenejo z Avstrijo mir. Kdo, v kaki obliki in kdaj, iz lista ni razvidno, ker je dovolila cenzura le naslov članka.

Italijani na Krfu.

Pariz, 16. februarja. (K. u.) Agence Havas piše: Del grškega časopisa zelo ročno vsled izkrcaja italijanskih čet na Krfu, medtem ko gre v resnici le za oddelek karabinerjev, ki so določeni le za to, da razpolaga z njimi italijansko poslanstvo in so poleg tega pod poveljstvom francoskega generala, ki organizira srbsko armado.

× × ×

Bolgarski kralj ne pride v Koburg.

Berlin. Iz Koburga se poroča: Bolgarski kralj ne pride v Koburg, kjer so ga že čakali.

Bolgarska odlikovanja.

Dunaj. (K. u.) »Reichspost« poroča: Bolgarski kralj je podelil cesarju Francu Jožefu hrabrostni križ 1. in 4. vrste, nadvojvodi prestolonasledniku Karlu Francu Jožefu red sv. Cirila in Metoda z verižico in hrabrostni križ IV. vrste, avstrijskemu vojaškemu atašeju v Sofiji, polkovniku Laxa, hrabrostni križ tretje vrste.

Radoslavov o Grški in Rumuniji.

Bolgarski ministrski predsednik dr. Radoslavov je sprejel na Dunaju zastopnika »Reichspost«, kateremu je med drugim izjavil o Grški sledeče: »Poročilo lista »Journal des Balkans«, da je grški poslanik meni izjavil, da namerava Grška celo v slučaju bolgarskega napada na Solun ostati nevtralna, je resnično. Kaj drugega od Grške tudi nismo pričakovali. Če gremo v Solun, se bojujemo celo za Grke, za njih svobodo. Da se mora Grška vsled svoje lege bati angleškega brodoma, razumemo. Mi bi prav radi sosedo dokazali svoje dobro mišljenje z dejansko pomočjo glede preskrbe živil — pa ni naša krivda, da so štirispornazumniki porušili most čez Strumo in tako s silo preprečili železniški dovoz iz Bolgarije na Grško.

Budimpešta, 16. februarja. Poročevallec »Az Est« je imel na Dunaju razgovor z bolgarskim ministrskim predsednikom Radoslavovom, ki je rekel: Naše razmerje z Grško se je zelo zboljšalo. Grki poznajo naše interese in vedo, da nismo sovražniki Grške. Bolgarske čete so se ustavile na grški meji in tako pokazale, da se znajo ozirati na grško občutljivost in želje. Nismo prenapeteži in nimamo ofenzivne politike. V »Narodni Prava« smo objavili članek, da pomirimo Grke. Ali se bo začela akcija proti ententi, je odvisno od več momentov, v prvi vrsti od grške vlade. Z Rumunijo živimo v razmerju dveh sosedov, ki želita živeti v prijateljstvu. To prijateljstvo je prijetno in upam, da tako ostane.

× × ×

Grška ne odloži orožja.

Berlin, 16. februarja. »Vos. Ztg.« poroča: Pariški »Journal« poroča iz Soluna: Navzlic Skuludisovi izjavi zagotavlja notranji minister Gunaris, ki je pravi gospodar položaja, da Grška ne bo položila orožja, ker se nje odpovedati svoji armadi.

Ententa se hoče udomačiti na Grškem.

Curih, 16. februarja. Švicarska brzojavna agentura javlja: V Atene so dobili zaupno vest iz Soluna, da je angleški konzul opozoril Grke, ki mislijo ostati v mestu, da naj zaprosijo za angleško podaništvo.

Atenski politični krogi tudi sodijo, da bo ententa zasedla luki Volo in Patras. Ententa je že zahtevala, da v teh dveh mestih izkrca 5000 srbskih vojakov in večje število beguncev. Grška je bila odločno proti temu naklepu. Ententine vojne ladje so pred lukko Volo že nasejale min in žičnih ovir. V svoje roke hočejo menda dobiti celo železniško progo v Lariso.

Sporazum zasede Patras in Volo?

Atene. Tukajšnji politični krogi pričakujejo, da zasede sporazum pristanišči Patras in Volo.

Sporazum razdeljen.

Curih. Potem ko je odpotoval Briand, sta se posvetovala več ur Sonnino in ruski poslanik Giers. Trdi se, da sta izdelovala skupen italijansko-ruski načrt o protipredlogih glede na francoske in angleške načrte. Italija ne soglaša s svojimi zavezniki predvsem glede na Albanijo, Solun in Grško.

× × ×

Carpova izjava.

Bukarešt, 16. febr. »Moldava« objavlja članek Petra Carpa, iz katerega posnemamo sledeče zanimive stavke: Mi hočemo vojsko z Rusijo, ker hočemo premagati našega dednega sovražnika in da si priborimo Besarabijo od Hotina do morja in od Pruta do Dnestra. Besarabija je naša last. Za bodočnost potrebujemo Odeso. Zato vojsko z Rusom!

Rumunski konzervativci proti Bratianuju.

Bukarešt, 16. febr. »Steagul«, konservativno glasilo odgovarja na liberalne napade: Vse smo storili, da ne bi Bratianu končno veljavno deželo zapletel v ententino mrežo in odpravil svobodo odločevanja. Bratianu se je vendar odmaknil iz pota, kakor ga je začrtal kronski svet. Sedaj smo mu povedali, da ne moremo več za njim, ker ne soglašamo z njegovo zunanjo politiko. Na skrivnem pripravljana angleška žitna kupčija in vojaške odredbe na vseh mejah, dočim jih na tretji meji ni bilo in razgovori v francoskih listih kažejo njegovo naziranje.

Rusija zasegla rumunsko strelivo.

Bukarešt, 16. februarja. »Libertatea« izve iz dobrega vira: Rusija je zaplenila na Angleškem in v Ameriki naročeno strelivo, ki bi preko Rusije moralo v Rumunijo. Rusija je to storila iz previdnosti, ker zunanja rumunska politika še vedno ni jasna. Včerajšnji ministrski svet je sklenil odločno zahtevati izročitev streliva.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. febr. (K. u.) Veliki glavni stan:

Angleži so napadli sinoči trikrat brezuspešno postojanko, ki smo jim vzeli južnozhodno od Yperna. Število ujetnikov znaša okroglo 100 mož.

V Champagni so ponovili Francozi poizkus, da zopet pridobe nazaj postojanko severnozhodno od Tahure z istim neuspehom kakor prejšnje dni.

Viharno deževno vreme je povsod vplivalo na bojevanje.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 14. februarja, ob 3. uri popoldne. (Kor. ur.) Južno od Somme so zasedle naše čete včeraj koncem dne med napadom mna nemške utrdbe južno od Friese, da so zasedle dele strelskih jarkov. Naš ogenj je preprečil sovražen protinapad. Obkolili in decimirali smo neko nemško

stotnijo; stotnik in 70 vojakov, ki so še ostali živi, so se udali. V Champagni smo razstrelili včeraj tri podkope vzhodno od ceste Tahure-Somme-Py pod naprej potisnjenimi odseki, v katere se je posrečilo sovražniku prodreti z napadi. Popolnoma so se izjalovili sovražnikovi poizkusi, da bi prodrli do naših strelskih jarkov druge črte. Kljub resnim izgubam, ki jih je zadala sovražniku razstrelba naših podkopov in topniški ogenj, je držal sprednje odseke. V zgornji Alzaciji so zasedli Nemci sinoči približno 200 metrov strelskih jarkov vzhodno od Sapois z napadom pehote po prejšnjem ljutom obstreljevanju. S takojšnjim protinapadom smo zopet pridobili večino ozemlja. Zelo ljuto delovanje topništva v tej pokrajini traja dalje.

Pariz, 14. februarja, ob 11. uri zvečer. (Kor. ur.) Naše topništvo je razstrelilo nekoliko municijsko skladišče severno od Boesinghe. Severno od Soissona je poizkušala prodirati sovražna pehota sinoči na cesti v Terny-et-Gorny in na bregu Aisne, a ga je zadržal takoj naš zapiralni in ogenj naše pehote. V zgornji Alzaciji je obstreljeval sovražnik krepko vzhodno od Sapois naprej potisnjene oddelke, ki smo jih umaknili ponoči.

Boji pri Ypernu.

London. (K. u.) Angleški glavni stan poroča: Potem ko so obstreljevali ljuto celotno bojno črto od Yperna in prednje postojanke južno od Hooge, je napadla večkrat sovražna pehota. Med ypernskim prekopom in železniško progo Komines je vdrl sovražnik v naše najsprednejše jarke na črti približno 600 metrov široki, vsi drugi napadi so se izjalovili. S topovi ljuto streljajo dalje na obeh straneh.

Na zahodnem bojišču.

Curih. Francosko časopisje je nekoliko vznemirjeno vsled nemških napadov na zahodno bojno črto. Podpolkovnik Rousset opozarja v »Petit Parisien«, da postane lahko nevarno uspešno podzemno delo Nemcev, če se izpopolni. Vojaški sotrudnik »Petit Journala«, general Berthan, priznava možnost, da prično Nemci splošno ofenzivo z namenom, da dovedejo do vojne odškodnine. Sreča je, da je pripravljena francoska armada, kar dokazuje delovanje francoskega topništva v zadnjih bojih.

Važni dogodki v Vogezih.

Curih. Ruski vojaški krogi sijo, da se pripravljajo v Vogezih važni dogodki, vsled česar francoska armada kolikor mogoče hitro izpopolnjuje svoje priprave. Poincare si je ogledal trdnjave Verdun, Belfort in Toul.

Izpraznitev Belforta.

Basel. Tukajšnji listi poročajo, da je ukazal poveljnik trdnjave, naj zapusti trdnjavo ozemlje tretjina civilnega prebivalstva.

Kako se navdušujejo Francozi.

Pariz. (K. u.) Pod napisom: »Napačni manevri« izjavi Temps: Žive ljudje, ki hočejo, če jih tudi svarite, svoje nazore vsiliti tistemu, ki noče tako soditi, kakor sodijo sami. Nahajajo se nevtalci, ki vztrajajo pri svojih poizkusih, da se zopet obnovi mir med narodi, ker si predstavljajo možnost z veliko srčnostjo rešiti težavna vprašanja, ki jih pozna civiliziran svet. Radi priznamo, da prešinjajo nevtalce najboljše nameni in da jih ne vodijo zasebne koristi. A ker so se izjalovili vsi njih poizkusi, da se doseže zblizanje, bi se morali prepričati, da njih nazor ne more biti tudi naš. Če obljubi Nemčija, da se peča dobrohotno s predlogi, ki bi jih ji stavil sporazum, je to brez vsake važnosti, ker četverosporazum ne bo stavil takih predlogov, marveč bo narekoval svoje pogoje osrednjima velesilama, ne da bi poizvedoval, če je Nemčija bolj ali manj voljna, da razpravlja o njih ali da jih sprejme. »Temps« konča: V željah četverosporazuma se sodi o položaju takole: Ne miru, ne premirja, ne posredovanja, marveč vojsko do skrajnosti. Če tam drugače sodijo, sodijo tako le, ker so dosegle naše vojske svoj smoter in ker izjavljata Avstrija in Nemčija, da sta premagani.

Kitchener o dogodkih na bojišču.

London. (K. u.) Reuter: Lord Kitchener je podal v zgornji zbornici pregled o vojnih dogodkih. Pozimi so poslali osem novih divizij na zahodno bojišče, kjer sovražnika ne dopuste počivati. Toplo je izrazil priznanje italijanski armadi in izjavil svoje prepričanje, da bo srečno končala napredovanje. Kljub ljutim bitkam in težkim izgubam je popolnoma preosnovana in iznova oborožena ruska armada; preveča se te čete ravno tako dober duh, kakor ko se je pričela vojska. O umikanju čet iz Gallipolija je izjavil lord Kitchener: Če tudi sem se prepričal na licu mesta, da se izvede lahko umikanje z nižjimi izgubami, kakor se je sodilo prvotno, je izvedba prekosila najnapetjša pričakovanja. Višje poveljstvo v Solunu se je poverilo Sarraulu, da se krepko izrazi načelo sloge med zavezniki. Lord Kitchener je končal, da upa na zmagovit konec vojske.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad. (Kor. ur.) Veliki glavni stan:

Iraška bojna črta.

Neko naše letalo je preletelo postojanko sovražnega topništva pri Kut el Amari in je vrglo uspešno dvanajst bomb, ki so učinkovale prav dobro. Po svojem porazu v bitki pri Betchi (zahodno od Korne) je pustil ležati sovražnik med svojim umikanjem veliko mrličev. Izgubil je sovražnik v omenjeni bitki in pozneje 2000 mož in 3000 živali.

Kavkaška bojna črta.

V ljutih bojih za postojanke, ki so se bili kljub mrazu in snežnem viharju, je izgubil sovražnik 5000 mrtvih in 60 ujetnikov.

× × ×

Nek sovražni poizvedovalni oddelek smo uničili skoraj popolnoma v gozdih med Šejh Osman in El Saile. Tisti, ki se jim je posrečilo, da so našli, so bežali proti Šejh Osmanu brez bojne prtljage.

Boji pri Kut el Amara.

Genf. »Temps« poroča iz Londona: Ker drži sovražna armada trdno svoje strelske jarke, se mora opustiti upanje, da se oprostijo Kut el Amara. Vreme in velike povodnji nudijo Turkom priliko, da dobro utrjujejo svoje postojanke, ki jih zato ni mogoče vzeti niti z naskokom.

Pri Sueškem prekopu.

Curih. »Temps« poroča: Po zanesljivih poročilih se kmalu pričakuje nemško-turški napad na Sueški prekop.

Atene. Dve japonski križarki sta se peljali skozi Sueški prekop v smeri proti Malti. Japonska letala se nahajajo s svojimi ladjami v Sueškem prekopu.

Upori med indijskimi četami pri Suez.

Köln. 17. februarja. (Kor. ur.) »Kölnische Ztg.« poroča iz Kaira o težkih uporih med indijskimi četami ob Sueškem prekopu in o velikih dezertacijah. General Maxwell je zato odpravil mohamedanske indijske čete od Sueškega prekopa in jih poslal na druga bojišča, kjer se jim ne bo treba vojskovati z mohamedanci.

Amerika in podmorska vojska.

London, 16. februarja. (Kor. ur.) Morningpost« poroča iz Washingtona z dne 13. t. m.: Predsednik Wilson se je danes vrnil. Ni še gotovo, kakšno stališče zavzame Wilson nasproti novi nemški napovedi, da se bodo vse oborožene trgovske ladje brez svarila potopile. Njegova okolica sodi, da se bo odločil ugodno za Nemčijo.

Washington, 16. februarja. (Kor. ur.) Republikanski senator Sterling je vložil resolucijo, v kateri se izjavlja, da senat s skrbjo razmotriva povelje nemške admiralitete, da bodo oborožene trgovske ladje brez svarila potopljene. Resolucija zagotavlja, da Združenih držav in drugih nevtalcev ne more pomiriti nemško postopanje in izjavlja, da je to povelje v nasprotju s priznanimi pravicami nevtalcev.

London, 17. febr. (Kor. ur.) Reuter: Združene države nameravajo baje vprašati Nemčijo in Avstrijo, kako nameravata doognati, če je oborožena kaka trgovska ladja in če jo nameravajo potopiti brez svarila.

Skrivnostne nemške bojne adje.

Genf. »Radical« in »Subire Parole« poročata iz Londona: Skrivnostno vrsto novih nemških bojnih ladij tvori dvanajst let stara najhitrejših malih križark s posebnim oklopom proti torpedom in z obračujočim se stolpom za 42 cm moznarje.

Odklonjen papežev mirovni predlog.

Bukarešt, 16. febr. »Independance Roumaine« poroča: Papež je ententnim državam ponudil posredovanje za mir. Vlade entente so to ponudbo najvljudneje, pa tudi z največjo odločnostjo zavrnille.

Hrvatski sahor.

Podpredsednik pozdravi navzočega poslanca grofa Pejačevića, ki se je vrnil srečno v Zagreb in je navzoč. V hrvatskem saboru se je dne 15. t. m. nadaljevala razprava o malem grbu. Vlada poslanc Rofc predlaga, da se sprejme vladni predlog o malem grbu. Nato govori poslanec hrvatsko-srbske koalicije, Vilder, kateri napada stranko »Hrvatske«. Nato med drugim pravi da »ideja ostane tudi po vojski to je, da so Hrvati in Srbi en narod in da bodo to tudi ostali«. (Odobranje pri koaliciji.)

V seji hrvatskega sabora 16. t. m. je govoril član Starčevićeve stranke poslanec Hrvoj o razlogih, zakaj da glasuje njegova stranka proti poročilu regnikolarne deputacije. Poročevalec je priporočal, naj se poročilo odobri, kar se je tudi zgodilo

v prvem in v drugem branju. V seji 15. t. m. je priporočal ban Skerlec, naj se sprejme zakonski načrt o združenih malih grbih. Seja 15. t. m. je trajala do 11. ure ponoči. Danes 17. t. m. je tudi seja.

Polop nemškega zrakoplova »L 19«.

Angleško časopisje priobčuje obširno pripoved kapitana ribiškega parnika »King Stephens«, Williama Martina, ki bi bil lahko rešil moštvo nemškega zrakoplova »L 19«, ki se je ponesrečil na morju, a ga ni hotel vzeti na krov svojega parnika. Kapitan je pripovedoval:

Bilo je krasno jutro. Videti smo mogli 15 milj daleč. Vetrni ni bilo in morje je bilo mirno kot voda v kakem ribniku. V precejšnji razdalji sem zagledal nekaj na vodi, kar je bilo podobno belemu oblaku. S polnim parom sem zavozil proti oni stvari in sem si mislil najprej, da je morda kaka ponesrečena ladja in da bi se jo izplačalo zavleči v bližnje pristanišče. Ko smo prišli bliže, sem videl, da je bil nemški zeppelinov. Nisem se mogel motiti, kajti videl sem že več zeppelinov. Bil je vzhodno od nas, ko sem zaplul proti njemu. Samo kakih dvajset čevljev zeppelinovca je gledalo iz vode, in sicer ostra lesena ost in del balona. Ležal je tako na vodi, da je bil videti kot sedeč slon, ki se upira na sprednji nogi. Videti sem mogel samo kakih petnajst mož na zrakoplovu, katerih nekateri so se po kolenih plazili senter-tja. Drugi so gledali skozi odprtine kajut in so se z rokami držali zanje. Videti jih je bilo, kot da so prišli z severnega tečaja, kajti oblečeni so bili v kožuho in so imeli na glavah čepice iz kožuhoine, in vse je bilo tako debelo, kakor je potrebno za mrzlo vreme. Zaklical sem tja proti njim: »Kaj se godi tam?«

Odgovoril je nekdo:

»Poslijte nam semkaj čoln in damo vam pet sterlingov.«

Človek, ki je to rekel, je slekel jopič in videl sem kovinaste gumbice mornariškega častnika in ladijskega kapitana. Videti je bil kot so naši pomorski častniki, m'ad človek, morda tridesetih let, precej vitek, rdečega, ožganega obraza in ukazovalnega vedenja. Ko je nekaj mož posadke zeppelinovca pričelo govoriti angleški in hotelo nekaj zaklicati, jim je hitro zaprl usta. Bil je gentleman in se je tudi vedel tako, ljubezno in vljudno, in poleg tega je govoril dobro angleščino. Čul sem, da so v notranjosti zeppelinovca nekaj tolkili s kladivi, in polagoma se je prikazalo še več glav, tako da je bilo videti kakih trideset glav. Pomišljal sem nekaj časa, potem sem pa dejal:

»No, da, ko bi vas ne bilo toliko, bi vas mogel vzeti s seboj; toda preveč vas je.«

Častnik se je zavrnil pokoncu in je rekel, da to ni nikakršen vzrok. Pomislil sem zopet in odgovoril:

»Toda če vas vzamemo na krov in vi potem nas pomečete s krova ter nas odvedete v Nemčijo! To bi bil zopet nov junaški čin za vas, ne pa za nas.«

Častnik je odgovoril:

»Dajem vam svojo sveto častno besedo, ne nameravam nič takega.«

Prisegel je na svoje življenje in dejal, da dobimo veliko denarja, če jih rešimo. Jaz sem si pa mislil drugače: on'h je bilo trideset, nas pa devet, oni so bili oboroženi, mi pa smo imeli na krovu komaj eno pištolo, in nisem se hotel spuščati v nevarnost. Ko bi bila v bližini kaka druga ladja, ki bi mi mogla pomagati, bi se bil upal, toda videti ni bilo nobene druge ladje.

Videl sem, da so bili na zeppelinovcu naslikani trije železni križci, dva na strani, eden pa pod leseno ostjo. Menil sem, da so bili ti križci naslikani kot nagrada za drzne čine, in se nisem hotel izpostaviti za predmet četrtega takega drznega čina. Odplul sem torej od zeppelinovca nekako ob 9. uri 10 minut.

Kapitan zeppelinovca je še dejal, da se potaplja. Dejal sem nato še:

»No, vidite, in vi bi prišli semkaj, da bi se spoprijeli z nami.«

Nato smo odpluli. Nekaj ljudi zeppelinovskega moštva je nato še zakričalo:

»Prosimo, prosimo, rešite nas!«

Potem so nam pa grozili s pestmi, ko so videli, da je bilo vse zaman.

Ko smo zapustili zrakoplov, sem videl, da se je zeppelinovca nihal nekoliko. Proti času obeda je zapihal močan veter od jugozapada in začelo je polagoma deževati. Ob polenajstih ponoči je bil veter zelo močan in deževalo je tako zelo, da nisem mogel spuščati signalnih raket. Ko sem ob zori dospel v pristanišče, sem sporočil stvar in takoj sta dva torpedna lovca odplula iskat zrakoplov. Kaj se je zgodilo pozneje, ne vem. Po mojem mnenju moštvo zeppelinovca, če ga niso prej rešili iz vode, v onem vremenu ni moglo vzdržati, kajti celo naš parnik, ki dobro plove, je imel velike težave v močnem valovju ponoči.

Druge osebe z Martinovega parnika so potrdile kapitanovo pripovedovanje.

Tudi Martinovi mornarji niso hoteli sprejeti Nemcev na krov, ker so se bali, da bi bila njihova smrt, če bi Nemci prišli na krov. Krmilar je še pripovedoval, da so Nemci, ko so videli, da je parnik odplul, klicali: »Bog kaznuj Angleško!«

Dnevne novice.

+ Papežev nuncij pri bolgarskem kralju. Bolgarski kralj je včeraj sprejel v daljši avdienci dunajskega pronuncija kardinala grofa Scapinellija.

+ Sv. oče in Poljaki. »Osservatore Romano« priobčuje adresu, katero so poslali škofi Ruske Poljske sv. očetu. Zahvaljuje se sv. očetu za njegovo pomožno delo za Poljake in vnovič zatrjuje svojo staro vdanost sv. stolici in zato ima poljski narod tudi živo upanje na boljše čase. Dne 7. maja naj vsi Poljaki molijo za sv. očeta.

+ Ministrski svet je zboroval dne 16. t. m. popoldne na Dunaju pod vodstvom ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

+ Nadučitelj Fran Šetina. V Črnomlju je umrl včeraj, 16. t. m., po kratki bolezni odtoni nadučitelj Fran Šetina, imejtelj zlatega zaslužnega križca. Pokopani bo jutri. N. p. v m.!

+ Umrla je v Chikagi v Sev. Ameriki gospa Helena Škerl, roj. Debevec, v starosti 38 let, ki se je pred par leti iz Begunj nad Cerknico preselila k svojemu možu.

+ Doktorjem vsega zdravilstva je bil na graškem vseučilišču promoviran naš dolenski rojak Fran Gerlovič, nadporočnik pri 27. pešpolku.

+ Na knezoškofijski privatni gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano je koncem prvega polletja dobilo 79 učencev odlične rede, 187 prvi red, 51 pa nezadostne rede; 4 so ostali neizprašani. Vseh učencev je koncem prvega polletja 321. — Zrelostni izpit so napravili tekom prvega polletja enoletni prostovoljci: 9. oktobra 1915 Marinko Ivan in Zupanc Franc Jožef; 11. nov. Likar Ludovik in Sivavec Vinko (z odliko); 11. dec. Puš Ludovik (z odliko); 4. jan. 1916 Gorše Ivan (z odliko) in Jerman Anton; 1. febr. Rotar Stanko in Vidmar Peter (z odliko); 10. febr. Kastelič Iv. — Predsedoval je vselej c. kr. vladni svetnik in deželni šolski nadzornik dr. Janko Bezjak. — Zavod ima v posameznih razredih naslednje število učencev: VIII. 2, VII. 6, VI. 35, V. 41, IV. 45, III. b 33, III. a 35, II. b 36, II. a 33, I. b 34, I. a 54. Učenci I.—III. razreda imajo šolo v ljudski šoli, ostali v zavodu sv. Stanislava.

+ Oglasl se je iz ruskega ujetništva poročnik Jožko Ovsenek z Brezij pri Trzinu. Pisal je že parkrat iz ujetništva.

+ Vič. Število naših fantov se vedno bolj krči. Iz bojne polja nam prihajajo žalostne novice, da je ta ali oni padel za domovino, pa tudi doma mladini smrt ne prizanaša. Danes ležita na mrtvaškem odru dva mladeniča: 22-letni Karl Petriček v Rožni dolini in 24-letni Franc Sluga na Viču. Tu zelo udomačena sušica jima je pretrgala nit mladega življenja. Počivajta v miru!

+ Pogon po skriti moki v Budimpešti. V Budimpešti je poizvedovala policija po skritih zalozah moke in žita. Prvi pohod je izvedla dne 15. t. m. Pri nekem peku so našli 120 q skrite moke, ki so jo zaplenili. Proti peku je uvedla policija preiskavo.

+ Ponesrečil je včeraj bivši minister grof Welsersheim. Podrl ga je nek izvošček. Zdravniki so dognali, da je počena črepinja. Poškodba je nevarna.

+ Obsojeni goljufivi dobavitelji. Budimpeštanska kraljevska kurija je obsojila veleposestnika Morica Fischer in Pepesa radi goljufivih dobav v višini 6 milijonov kron v šestletno ječo, štiriletni zapor in na visoko denarno globo.

+ Ker ne plačaja davka, ne smeš v gostilno. Iz Berlina se poroča: Mestni svet v Meuselwitzu je odredil, da 21 zaniknih davkoplačevalcev, ki bi lahko plačali, če bi hoteli, ne sme več v gostilne.

+ Vojni ujetnikom v Taškentu bo mogoče te dni poslati neposredno in varno denar. Dotične zneske je poslati s pošto nakaznico najdalje do 20. februarja z natančnim naslovom vojnega ujetnika na »Gemeinsames Zentralnachweissbureau, Auskunftstelle für Kriegsgefangene, Wien I., Graben.« Na poštni nakaznici je napraviti pripombo »Spezialsendung Taschkent.«

+ Umrl je na Bledu Jožef Pogacar, vulgo Cesar v Zagoricih št. 30. Dobro so ga poznali blejski gospodje kaplani in jeruzalemski romarji. Može velike postave, značajan, odločen, poln verne pobožnosti, reden naročnik »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Cvetja« je podpiral vsako blago napravo; vse svoje premoženje je volil v dobre namene. Naj zživa blaga duša večno plačilo pri Gospodu, katerega je prejel dve uri pred smrtjo.

+ Iz ruskega ujetništva se je oglasil France Košnjek. Piše iz daljne ruske dežele prijatelju, ki živi v Ljubljani, m'ad

drugim tudi to-le: »...Zelo rad bi se bil resil, pa ni bilo mogoče.«

Zborovanje Slomškove zveze za novo-meški in črnomaljski okraj se je vršilo v četrtak, dne 3. februarja 1916 v spodnji dvorani »Rokodelskega doma« v Novem mestu. Pričetek je bil ob 11. uri dopoldne. Namesto predsednika naduč. Štularja otvorili zborovanje društveni tajnik p. Atanaz. Pozdravi g. nadzornika Janko Grada in mnogoštevilne člane. Med navzočimi stali tudi g. ravnatelj Brežnik in g. učitelj Šveiger iz ribniške doline. Po pozdravi povzame besedo g. nadzornik in predava o temi: Kaj zahteva sedanja doba od nas. Omenja sedanjo vojno, ki je vzela družinam moč, podporo v hiši. Zato naj učiteljstvo materam pomaga pri vzgoji. Vnema in vodi naj mladino k zaupanju do Boga, k poštenosti in zatajevanju. Poudarja korist treznosti in škodo pijančevanja. Zunaj šole naj učitelj tolaži ljudstvo. Vračajoči junaki bodo ta trud blagoslovili. Priznavanje navzočih je najboljše spričevalo, da učiteljstvo ljubi svojega g. nadzornika. Nato je imel referat p. Atanaz o visokosti učiteljskega stanu. Opozarja na učenika Kristusa in Niegovo voljo učiti druge. Isto zahteva sv. Cerkev in družba. Otroci so ravno dovzetni za vse lepo. Ni sicer včasih trenutnega uspeha, a trud ni izgubljen. Navzočim je to predavanje zelo ugajalo. Nato govori g. nadzornik o protialkoholni učiteljski zvezi. Predlaga da naj se vloži protest proti sramoteni navedbi naroda glede pijančevanja. Ta se sestavi in se glasi: »Duhovniki, učitelji in učiteljice zbrani na zborovanju Slomškove zveze v Novem mestu, dne 3. februarja 1916, slovesno protestirajo proti nečloveškemu grdenju slovenskega naroda po Müllerjevi brošuri, kot da je vsled žgane pijače degeneriran. Obžaluje sicer, da je v tem oziru marsikaj slabega, kakor povsod. Odločno pa zanika, da bi bilo tako, kakor trdi brošura Müllerjeva. Narodi se odboru, naj izjavo spravi na merodajno mesto. Po g. nadzorniku se pozdravi primerno g. nadz. Štrukelj in naduč. Štular. Nato je bil še pogovor o splošnem kajenju otrok in o zglativni članovi pri podružnici, ne pri centrali. — Pohvalno se mora reči o udeležbi, bilo je 75 članov. Posebno Bela krajina se je letos pokazala!

— **Poročil se je mornariški podčastnik** Anton Rathkolb z gđco. Alojzijo Čučnik iz Kostanjevice.

— **Smrtna kosa.** Umrl je v Belgradu na tifusu moravski deželni poslanec vojni kurat Anton Urban, star 36 let.

— **Umrl je v Zagrebu veleindustrijec** g. Ivan Šutej star. — Umrla je v Mariboru zasebna uradnica gđca. Marija Pinterič.

— **Umrl je dne 12. t. m. v Grimmensteinu** v sanatoriju bivši sarajevski župan Fehim ef. Čurčić.

— **Odvetniško pisarno v Celju** otvori vpokojeni c. kr. sodni svetnik Ivan Erhartič.

— **Iz srednješolske službe na štajerskem.** V osmi činovni razred je povišan profesor na mariborskem učiteljskem Matija Pirc in učitelj na mariborski vadnici Friderik Šijanec.

— **Po smrti odlikovan** je bil učitelj Ferdinand Kovačič iz Selnice ob Dravi, ki je bil že odlikovan 19. oktobra m. l. s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje, je zdaj po smrti odlikovan še s srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste. — Po smrti je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste četovodja Maks Horvat, sin župana na Črni gori pri Ptuj.

— **Samoumor večkratnega dunajskega hišnega posestnika.** Znani dunajski stavbenik Alojzij Allesch se je ustrelil. Bal se je finančnih poloma, ker veliko strank njegovih številnih hiš ni moglo plačevati stanarine.

— **Kava ne bo dražja.** Iz štajerskih listov smo posneli notico, da se kava podraži. Štajerski listi pa sedaj poročajo, da se tega ni bati, ker so velika kavina skladišča monarhije dobro založena za eno leto in še mnogo preko te dobe.

Pogrešani vojaki in vojaški vozniki. Josu Kamuščič, Dunaj IX., Berggasse 20/30, išče Friderika in Jožefa Šturm iz Kožbane v Brdih, ki sta odšla lanskega maja k 97. pp. na štajersko. — Janez Grebenc, Rašica, p. Velč Lašče, Kranjsko, išče svojega sina Jerneja Grebenc, G. M. G. A. 2/27, ki je pisal zadnjič 8. sept. 1914 iz Galicije. — Jožef Stupnikar, Zg. Bitenji št. 73, p. Stražišče pri Kranju, išče Antona Stupnikar od istotam, ki je služil pri 17. pp., 7. komp., 1. vod; zadnjič je pisal 4. maja 1915. iz Galicije. — Anton Mavrič Lst. E. B. S. Comp., išče Janeza in Franca Peršolja iz Neblega, pd. Skočajevi; prvi je bil odšel ob začetku laške vojne z volmi od doma, drugi je bil pa v Galiciji. — Amalijsa Velišek, firma G. W. Heller, Belgradplatz 3/5, Dunaj X., išče svojega brata Franca Velišek iz Medane št. 54 v Brdih, ki je bil lanskega maja odšel k vojaškemu pra-težu. — Vincenc Franciškin, Bilov Poch, Kračovice, Plzenj, Češko, išče svojega svaka Jožefa Franciškin, Lir. 5. — Alojzij Sotla, kuk. Korpsbäckerei, išče črnovojni-Ferdinanda Sotla, Lst. Baon 28/3, doma

iz Gabrijla na Primorskem, zadnjič je pisal jeseni 1914 s srbskega bojišča. — Ivan Kenda, tovarna Veneziani, Dolina pri Trstu, išče svojega brata Mihaela Kenda, 27. pp., 11. stot., 3. vod; odšel je iz Ljubljane na bojišče 25. okt. 1914.

Vojaki se oglašajo. Ivan Kranjc, 97. pp., doma iz Svina pri Kobaridu, se nahaja kot ranjenec na Dunaju XIX. Reserve-Spital Nr. 3, Silbergasse. — Rudolf Ivančič iz Ladri št. 32 pri Kobaridu, naznanja primorskim rojakom, da se nahaja v Brežah (Friesach), Koroško, Res. Spital II./6.

— **Nabava raznih predmetov za c. in kr. vojsko.** C. in kr. vojno ministrstvo nabavi meseca marca 1916 razne predmete, med drugimi: sukno in vojaške oblačilne predmete iz sukna, ovratne preveze, motvože za signalne piščalke, tornistre iz te-lečje kože poljskosivne barve, usnjene jermene za čevlje, stremena, različne gumbje, poljske steklenice, skodelice, piščalke, bučice, varnostne igle, krtače za lase in glav-nike, razne druge krtače, beležnice s svinč-niki itd. Ponudbe s potrebnimi vzorci je poslati skupno v enem zavitku najkasneje do 29. februarja 1916 13. oddelku c. in kr. vojnega ministrstva na Dunaju. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgov-ske in obrtniške zbornice v Ljubljani inte-resentom na vpogled.

— **Slaniki podražili** so se v Nemčiji za 5 odstotkov.

— **Vrat si je prerezal** v št. Rupertu pri Celovcu stanujoči Izidor Wieser.

— **Krone-marke-iranki.** Za plačila v Nemčiji: 100 mark = 145 kron; v Švico: 100 frankov = 150 kion.

Zasačen slepar. V ptujski okolici je orožništvo prijelo 51letnega na Ogrskem rojenega in v Celje pristojnega sobnega sli-karja Antona Florjanc. Aretiranec se je potikal po ptujski okolici in sleparil lahko-verne ženske na ta način, da se jim je predstavljaj kot uradnik okrajnega glavar-stva, ki ima nalog, pregledati dovoljene državne doneske družinam vpoklicanih in jih po svoji previdnosti znižati ali zvišati. Proti plačilu 1—2 K je seveda povsodi »zvišala«. Na roki je nosil črnorumen trak.

— **Slavna županstva opozarjamo,** da je »Katoliška tiskarna« založila župan-stvom predpisane tiskovine »Izkaz za nakup moke ali drugih mlinjskih izdelkov«. Cena 3 vin. za komad.

— **Prekop iz Marseille v reko Rhone** so končali. Dolg je 77 km, graditi so ga pričeli l. 1910.

Uspeh dni za nekadišce. Na Nemškem so uvedli dneve za nekadišce, ob katerih se kadilci prostovoljno odreko kajenju na krcist dobrodušnem svrham. V 31 mestih so ti dnevi donesli do konca januarja 1916 svoto 417.106 mark — približno 584.000 kron —, dalje 200.000 cigaret, 180.000 ci-gar in 20.000 funtov tobaka. Tobak in to-bačni izdelki se pošljejo vojakom na bojišče, z denarjem se deloma tudi še nakupi isto blago in pošlje vojakom na fronto, ostali del denarja se pa porabi v dobro-delne svrhe.

— **Nova Nedbalova opereta.** Na Du-naju so te dni z velikim uspehom predstavljali novo Nedbalovo opereto »Viničarjeva nevesta« (Winzersbraut).

Pr. morske nov. ce.

Deželni odbor goriški sestavlja v svr-ho neke pomožne akcije seznam sirot po padlih vojaki, pristojnih na Goriško-Gra-diščansko. V svrhu, da se ta seznam izpo-polni, se naproša javnost, da sporoči de-želnemu odboru goriškemu (Dunaj, parla-ment) znane mu slučaje in da navede ime-na in primke sirot, imena pokojnih očetov, domovne občine in sedanje bivališče sirot.

Odlikovana soproga ameriškega kon-zula v Trstu. Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je podelilo pred kratkim gospe Bertice Busser, soprogi ameriškega konzula v Trstu, srebrno častno kolajno Rdečega križa z vojno dekoracijo. Delovanje gospe Busser za Rdeči križ je v prvi vrsti osredo-točeno na Kranjsko, kjer je sodelovala pri upravi doma za okrevajoče na gradu Po-noviču pri Litiji. Ta dom je ustanovila iz svojih sredstev neka druga ameriška da-ma, grofica Gasquet-James iz Newyorka, ki biva v času vojne na gradu Ponoviču pri Litiji in še sedaj vzdržuje omenjeni dom za okrevajoče večidel sama. Ob izbruhu voj-ne iz Italije je gospa Busser pomagala gro-fici pri preuredbi in povečanju doma za okrevajoče ter je tekom poletja 1915 od-lično sodelovala pri vodstvu, ko je bilo vedno po 100 lahoranjenih in invalidov nastanjenih na gradu. Čeprav se je število okrevajočih tekom zime močno zmanjšalo, se gospa Busser še vedno močno zanima za zavod ter ga čisto obično in skrbno posebno za nabavo živil in drugih potrebnih stvari.

Občinski zastop v Dornbergu razpu-ščen. Namestništvo je razpustilo občinski zastop v Dornbergu, v političnem okraju goriške okolice, ter je začasno oskrbova-nje občinskih poslov poverilo posestniku Franu Bercetu.

— **Razpust društev v Dubrovniku.** Dalmatinska vlada je razpustila sledeča društva: »Dubrovaško radniško društvo«,

»Dubrovaška gradjanska muzika«, »Hrvat-ska općinska glazba«, »Srpska Zora«, »Hr-vatska čitaonica«, »Hrvatski Sokol«, »So-kolska župa Gundulić«, »Hrv. akademski klub«, »Dobrotvorno društvo Srpkinja Du-brovkinja«, »Societá Unione Sportiva«, »Gabinetto di Lettura«, »Associazione Ita-liana di Beneficenza« in »Societá Ope-raia«.

Imenovan'e. Za vojnega kurata v rez. pri domobrancih je bil imenovan Josip Budin, duhovnik tržaško-koprsko škofije.

Umrla je v Sežani gospa Terezija Le ban, trafikantinja iz Gorice, stara 54 let.

Promoviral je za doktorja prava gosp. Ernest Štrpin iz Draguča v Istri.

13 letni deklici odbila granata obe roki. »L'eco del Litorale« poroča, da se nahaja na kliniki prof. pl. Hochenegg na Dunaju trinajstletna Goričanka Kocjančič, kateri je granata odnesla obe roki. Dekli-ca pripoveduje, da je neko noč, ko so po-sebno strašno grmeli topovi, njena mati za silo oblekla svoje tri otročice in tekla z njimi skozi črno temo, ki so jo od časa do časa razsvetljevali udarjajoči streli. Ona, najstarejša med otroci, je prosila mater, naj za božjo voljo ne gredo naprej, toda mati je hotela le proč, le proč iz strašnega kraja smrti. Tedaj udari na pot italijanska granata, se razleti in ji odnese obe roki. Deklica ima sedaj kolikor moč skrbno po-strežbo.

Star čevljar kot blagajna. Erminia Ma-rega v Trstu je minuli mesec prešla na so-dišču pripadajočih ji 200 K. 100 K je po-slala sinu, ki je pri vojaki, 100 K in zlato verižico je pa spravila na kraj, ki se ji je zdel najbolj varen — v star soprogo čev-ljar. Soprogo nič hudega — ali pravzaprav nič dobrega — sluteč, je nesel te dni do-tične čevlje v popravo k čevljarju M. Mar-sichu. Kmalu nato je hotela Marega vzeti svoj zaklad iz varne shrambe — pa kako se prestraši, ko ne najde čevljev. Vpraša soproga in ta ji pove, da je nesel čevlje k čevljarju. Žena hitro teče k Marsichu, pa ta in njegov pomočnik škof, doma z Ra-keka, odločno trdita, da nista videla ne denarja ne verižice, čevljev pa je seveda prazen. Ker je škof takoj nato pustil delo in popival, ga je Marega ovadila ter so ga zaprli.

Oglašajo se tem potom naslednji Pri-morci, ki ob začetku laške vojne niso mo-gli več domov in ne vedo za svoje družine, sedaj pa delajo pri železnici Janez Gaber-šek iz Kamna št. 55, p. Kobarid, sedaj Villa Pederiva, Post St. Ulrich, Tirol; An-ton Bajt iz Kamna št. 24, p. Kobarid; Jo-žef Fon, Trnovo št. 24, p. Kobarid; Matija Kranjc, Trnovo št. 60, p. Kobarid; Mirko Volarič, Trnovo št. 20, p. Kobarid.

— **Pisarniške moči.** Tvrdkam in pod-jetjem naznanja posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, da se je oglasilo pri njej več gospodičen z Goriškega, ki bi rade dobile kako pisarniško mesto. Na-daljnje poizvedbe pri posredovalnici.

Polres na Rumunskem.

»Universul« poroča iz Curtes de Arges, kjer se nahaja grobnica kralja Karola, da se tekom 14 dni neprestano pojavljajo podzemski sunki. Preminuli večer je bil potres posebno hud. Mestno prebivalstvo je iz strahu nočilo veči-noma na prostem. Vlada je poslala na lice mesta več geologov.

Ljubljanske nov. ce.

Ij Prodaja moke in kruha po okrajih. Ker se bode od 20. t. m. smelo kupovati kruh in moko le v onem okraju, v katerem dobivajo stranke svoje krušne izkaznice, se iste opozarja na tozadevni razglas mest-nega magistrata z dne 14. februarja 1916 št. 2551, kateri je objavljen v našem da-našnjem listu. Imena trgovcev in pekov se bodo objavila posebej.

Ij Izvrstni češki salonski orkester g. Karola Haška se je danes pripeljal iz Pra-ge v Ljubljano ter bo, kakor čujemo, dalje časa koncertiral v Ljubljani.

Ij Pasja steklina. Ker se je v zadnjem času pasja steklina znatno razširila in je bilo že od steklih psov popadenih in v Pa-steurjev zavod na Dunaj poslanih več oseb je, da se ta nevarna bolezen zaduši, oblast izdala najširše odredbe, katerih naj se last-niki psov točno drže, da ne zapadejo kaz-nim. Ker je pasji kontumac poostren, ne zadostuje, da imajo psi samo nagobčnike, marveč mora lastnik vsakega imeti še na vrvi. Pripominja se pa, da morajo biti na-gobčniki takji, kakor so predpisani in ne samo »pro forma«. Vsakega psa, ki nima predpisane nagobčnika in ni na vrvi, bode konjač vzel in v teku 48. ur pokončal ne ozirajoč se, kake pasme je, je-li zdrav ali ne in naj bode vreden kolikor hoče. Poleg tega bode pa lastnik takega psa še obzuten kaznovan. Toliko prizadetim na znanje, da ne bodo imeli nepotrebnih po-tov in eventualnega brezuspešnega mole-dovanja po pristojnih uradih.

Ij Zakaj je priman'kovalo v Ljubljani sveže slanine? Nek tukašnji mesar (iz

šentjakobskega okraja) je takoj že z začet-ka sezone dan na dan kupoval po Dolenj-skem prašiče in jih klal v Ljubljani, pa ven-dar je bilo vedno zelo malo sveže slanine na stojnici, kajti mož je špekuliral na zvi-šanje cen masti in je špeh cvrl, mast pa spravljaj za »boljše čase«. Baje se celo njegova žena nekoč pobahala: »Imamo ja dosti masti, pa je preje ne bomo prodajali, dokler ne bo po 16 K.« Prav zdravo bi bi-lo, ko bi se takim »dobrotnikom« svoj čas za mast napravile cene, primerne tedanjim cenam prašičev. Če bi je ne hoteli proda-jati, je na razpolago neka druga pomoč. In ta ni osamljen!

Ij Na sestanku kmetijskih učiteljev v Ljubljani, ki se je vršil dne 10. februarja v hotelu »Union«, se je razmotrivalo vprašanje o združitvi kmetijskih korporacij, po-družnic in zadrug, katere mabel se je spro-žila na zadnjem občem zboru kmetijske družbe v Ljubljani. Povdarjalo se je od strani udeležencev, da je želeli konsolida-ranje kmetijskih organizacij, da se pa dru-štva, osnovana na različnih zakonskih temeljih, ne bodo dala združiti. Organiza-cije, ki niso vznikile iz kmetskih potreb in katerim manjka bistvenih pogojev za na-daljni razvoj, naj se raje opuste in delo obrača na hvaležnejše organizacije. Izmed pridobitnih zadrug naj se pospešujejo le tiste, ki ustrezajo našim gospodarskim po-trebam in ki kot pridobitna podjetja uspeš-no napredujejo. Izpopolni naj se po vojni podrobna organizacija Kmetijske družbe po deželi, ker je ta organizacija ustanovena in ker ima nasproti podobnim ustanovam razne prednosti za našo deželo, zlasti od-kar se je izvršila njena reorganizacija. »Kmetovalec« naj postane strokovno gla-silo kmetijskih učiteljev, naj pridobiva stal-ne sotrudnike in naj objavlja strokovne spise načeloma s podpisom avtorjev.

Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja onim svojim članom, ki prejemajo blago iz inozemstva v celih vagonih, da dobe važ-na tozadevna pojasnila pri načelniku gre-mija, gosp. Ivanu Samcu, trgovcu na Mest-nem trgu.

Ij Mestna zastavljavnica naznanja p. n. občinstvu, da se vrši tamesečna dražba dne 18. t. mes., počenši ob treh popoldne.

Stroj za striženje las bi želeli voja-ki pri III. vodu 11. stotnije 3. polka c. kr. dež. strelcev; Kdo ga daruje?

V vojaško službovanje zopet vpokli-cana družabnika tvrdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občin-stvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. od-jemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega naj-ugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji za-devni oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

500 K **RIA-BALSAM.** Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekom 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z lamstvenim pla-mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kasebau (Kassa) L., poštni predal 1282 Ogrsko

Sprejemem

koncipijenta

v svoi odvetniško pisarno. Prednost imajo gospod-je, ki imajo sodno in že nekaj odvetniške prakse. Vstop takoj ali po dogovoru. Dr. Fran Tomineš, odvjetnik v Ljubljani.

V službo želi stopiti

kuharica

večja tudi večjega kuhanja za gostilno ali zasebno hišo v mestu ali na deželi. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod šte. 403.

Sprejmeta se takoj dve

kmečki dekli

na neko večje posestvo blizu Ljubljane. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 425.

Sprejemem

instrukcije

Ponudbe na upravnistvo pod št. »Instrukcija« 423

Šartljeva moka

brez vsakih kart!

Samo pri meni se dobi fina šartljeva moka, znamka

Samo en zavitek rabite za en šartelj, brez da bi potrebovali kaj sladkorja, kvasa ali drugih reči. — En zavitek stane samo

Po pošti se pošilja samo po povzetju in najmanj 3 zaviteke.

Če se pošlje denar naprej, se ovoj ne zaračuna. Pojasnila o uporabi se prilože. — Naročite obratno pri razpošiljalnici šartljeve moke znamka „IBASIN“ (412)

IVAN UREK, Ljubljana

Streliška ulica 22

(prej v Borovljah na Koroškem).

Štiri konje

dva za poljska dela
dva za hitro vožnjo

kupiti

Unovčevalnica za živino,

Ljubljana, Dunajska cesta 29.

Št. 2551.

Razglas.

Dne 20. februarja 1916 dobi moč ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 5. februarja 1916, št. 3984, s kojim se uvajajo na podlagi ministrskega ukaza z dne 15. januarja 1916, drž. zak. št. 15. nove uradne izkaznice o porabljanju kruha in moke.

Te izkaznice, ki veljajo za vsaka dva tedna, se glase na kg 3.92 kruha ali na kg 2.52 kruha in 1 kg moke.

Ker je bilo pri zadnji razdelitvi oddanih okroglo 60.000 izkaznic, znaša dnevna potreba kruha in moke v vseh 10 krušnih okrajih 10.520 kg kruha in 4.235 kg moke.

Mestna aprovizacija je poskrbela za to, da se bode vsak dan tudi peklo to množino kruha in da se bode prodajalo toliko moke, da bode lahko vsakdo dobil 1 kg moke na izkaznico. To velja seveda le do tedaj, dokler bode mestna aprovizacija sama dobivala pravočasno zadostni moke.

Da pa se bode prodaja kruha in moke redno vršila, je sklenil aprovi-začni osek, da se v vsakem okraju prodaja toliko kruha in moke, kolikoršna je v dotičnem okraju potreba glasom izdanih krušnih izkaznic.

Radi tega pa je treba nakazati občinstvo le na one prodajalne, katere bodo prodajale moko in kruh v dotičnem okraju, kjer dobiva stranka svoje krušne izkaznice.

To se izvede na ta način, da bodo krušne komisije oddajale krušne izkaznice označene s številkami „I“ do „X“. Te številke določajo, v katerem okraju da sme posestnik krušne karte kupovati kruh in moko.

Vsled tega se od 20. februarja 1916 naprej s krušno izkaznico št. I. ne more in ne sme kupiti moke in kruha v nobenem drugem okraju, nego v prvem (I). To velja za vsa lega izmed obstoječih 10 okrajev. Le z izkaznico št. „II“ in „IX“ se lahko kupuje kruh in moko v II. ali IX. okraju, kakor kdo hoče, ker vsled krajevnih težkoč v IX. okraju (to so predkrajji proti Dolenjskemu) za sedaj ni mogoče ustanoviti lastnih prodajalen, vsled česar bodo ti predkrajji za sedaj dobivali kruh in moko lahko v II., to je št. jakobškem okraju.

Ako se bodo posestniki krušnih izkaznic pri porabi omejili le na določeno dnevno količino kruha in na tedensko, oziroma 14dnevno količino moke, tedaj morajo po človeški previdnosti priti vsi do svoje množine kruha in moke.

Če pa bode kljub temu zmanjkovalo blaga, je to dokaz, da se z izkaznicami še vedno nepošteno ravna. Ti slučajji in pa, če bi se izvedelo, da kdo oddaja blago brez krušnih izkaznic, se bodo takoj naznanili kazenski oblasti.

V tako resnem času je dolžnost vsakogar, da pomaga pri aprovizaciji z lastno štedljivostjo in da takoj naznani vsako zlorabo.

Prodajalci kruha in moke se bodo pravočasno objavili.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. februarja 1916.

Bolestnega in globoko užalostenega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je naša nepozabna soproga, oziroma mati, sestra, svakinja in teta, gospa

Frančiška Jamnik

soproga posestnika, gostilničarja in župana

včeraj dne 15. t. m. ob 3/2 uri popoldne po daljši in mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 58. letu svoje starosti, izdihnila svojo prebago dušo.

Pogreb predrage nam pokojnice se vrši v petek 18. t. m. ob 8. uri zjutraj izpred hiše žalosti, Pijavagorica št. 20 na pokolišče Studenec Igo. Sv. maše za dušice se bodo brale na Pijavagorici in na Studenc Igu. Pijavagorica, dne 16. februarja 1916.

Josip, Ivan in Franc, sinovi.

Josip Jamnik, soprog.

Frančiška in Mici, hčeri.

426

Globoko potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soprog, ozir. dobri oče, gospod

Jožef Jenkovec

ključavničar c. kr. priv. južne železnice

vsled težkih poškodb, dobljenih pri izvrševanju svoje službe, v starosti 46 let, dne 15. t. m. izdihnil svojo blago dušo.

Truplo nepozabnega rajnika se prepelje iz ljubljanske dež. bolnice v Studence pri Mariboru, ter na ondotnem pokopališču k večnemu počitku položi. — Bodi blagemu pokojniku ohranjen prijazen spomin!

LJUBLJANA-STUDENCI,
dne 16. februarja 1916.

Žalujoči ostali.

Ako naročite

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa
1 srečko ogrskega Rdečega križa
1 srečko dunajstanske banke
1 dobitni list 3° zemlj. srečk. iz l. 1880
1 dobitni list 4° ogr. hip. srečk. iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk
ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 Zrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, oziroma oče, brat stric in svak, gospod

FRANC ŠETINA

nadučitelj in imejitelj zlat. zaslužnega križa

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes, dne 16. februarja izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši dne 18. t. m. na tukajšnje župno pokopališče.

Blagemu pokojniku bodi ohranjen prijazen spomin.

V ČRNOMLJU, dne 16. februarja 1916.

Žalujoči ostali.

Zavod za ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom

raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. je v Stritarjevi ulici št. 7, I. nad. Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 3.—4. ure popoldne istotam.

Št. 2429.

Razglas

glede oddaje mestne kopeli, Kolezij v najem.

Podpisani mestni magistrat oddaja mestno kopel v Kolezijah za dobo treh let te je od 1. maja 1916 do 30. aprila 1919 v najem in sprejema ustne ali pismene ponudbe do vštete 10. marca 1916.

Predmet najema je le mestna kopel v Kolezijah in mestna hiša št. 9 v Kopališki ulici, ne pa tudi „Hribarjev gaj“ poleg Kolezij, ki je določen za park, s katerim ima občina sama razpolagati.

Natančneje pogoje pove in pojasnila daje mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. februarja 1916.

Ugodna prilika za prodajo

Kupi se vsaka množina

loja, neužitnega olja vsake vrste, tudi pokvarjeno olje (izvzemši mineralno olje), dalje tudi vsaka maščoba, ki se rabi samo v tehnične svrhe, kakor pokvarjeno maslo i.t.d.

Natančne ponudbe z vzorci in o načbo maščobe naj se naslovijo z navedbo najnižjih cen na:

393

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

THE VERA American Shoe

za gospode in dame
iz Amerike.

Moderno
priležno
lično
ceno
trpežno

Edina prodaja:

čevljarica

F. Szantner

Ljubljana

Selenburgova ulica 4

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

